

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratov: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četr strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
sesta Din 1.—, stalnim popust

Zakaj stranka nekdanjih samostojnežev propada?

Vsaka stranka živi ne od voditeljskih osebnosti, marveč od načel. Osebnost voditelja je velikega pomena za stranko. Stranke brez voditeljev ali s slabimi voditelji ne morejo doseči velikih uspehov. Vendar pa tudi najjačja voditeljska osebnost ne more nadomestiti programa v stranki. Voditelj živi in umre, program pa ne umre in ne sme umreti. Stranka živi v programu in s programom.

Samostojna stranka je med kmetiskim ljudstvom brez korenin.

Slovensko ljudstvo bi ne opravičilo svojega slovesa kot izobraženo in politično zrelo ljudstvo, ako bi šlo za stranko brez programa ali pa za stranko, ki svojega programa ne izvršuje. Ker smo Slovenci narod politične zrelosti, zato samostojna kmetijska stranka med našim ljudstvom nikdar ni mogla pognati korenin. Pri volitvah v ustavotvorno skupščino je stranka dosegla malo več uspehov, ker je bila nova stranka in ker so se nekateri nadejali, da ima dober program ter da bo po tem programu pošteno ravnala. Ko pa je delovanje strankinih poslancev dokazalo, da temu ni tako, je stranka med kmetiskim ljudstvom izgubila vse zaupanje. Kako bi tudi kmetško ljudstvo imelo zaupanje do stranke, koje ustanovitelji in voditelji so prišli iz takozvanih svobodomiselnih, kmetiskemu stanu in njegovim pravam koristim protivnih strank?! Janez Pucelj je prišel iz demokratske stranke, duševni voditelj samostojnežev Albin Prepeluh pa je prišel iz socialistične stranke. Kako bi ta dva moža mogla biti kmetška voditelja kmetške stranke?

Radičeve berglje.

Ko se je reumatizem lotil samostojne kmetijske stranke ter jo lomil po vseh udih in členkih, da ni več mogla nikamor naprej, je Radiča zaprosila za berglje. Samostojneži so se obrnili do tistega, kojega so v svojem glasilu psovali za zmešanega, za pohlepneža po denarju brez smisla za požrtvovalnost, za političnega zajčka, za norca, za zločinca, ki ga je treba zapreti ter obsoditi kot neprijatelja edinstvene države. Ali more takšen človek kaj pomagati? In v res-

nici Radičeve berglje samostojnežem niso ničesar pomagale. Slovensko ljudstvo noče nič slišati za tiste, ki hodijo po hrvatskih radičevskih bergljah. Kdor ne more stati na lastnih političnih nogah, ta naj ne hodi med narod. Komur morajo prazne radičevske fraze (besede) služiti kot hodulje, ta se ne more čuditi, da bode z njih kmalu telebnil na tla. Samostojneži so se popolnoma udingali radičevski politiki in njenim ciljem, zato so med slovenskim kmetiskim ljudstvom izgubili še tiste pristaše, ki so jih kedaj imeli. Radičeve berglje samostojnim revmatičarjem niso prinesle rešitve, marveč so povečale njihovo gorje.

Kuratela stranke liberalnih bankirjev in orjunašev.

Propad in umiranje samostojne kmetijske stranke naglo napreduje, odkar je ta stranka prišla pod kuratelo samostalnih demokratov. Slovenski kmet dobro ve iz preteklega časa, kakšni prijatelji so mu liberalni advokati in bankirji. Da ni Slov. ljudske stranke in njenih gospodarskih organizacij, bi naš kmet bil iz-

dan na milost in nemilost liberalnim oderuhom, kakor je izdan hrvatski in srbski kmet.

Od liberalcev ustanovljene in v njihovih rokah se nahajajoče banke podpirajo liberalne časnike in liberalne organizacije, odirajo pa kmetško ljudstvo. Dokaz zato iz novejšega časa je Slavonska banka, ki je bila popolnoma v rokah samostalnih demokratov ter je tako dobro gospodarila, da je zapravila do 100 milijonov dinarjev slovenskega denarja.

Ali sodi taka stranka za voditeljico slovenskega kmeta? V samostalni demokratični stranki so poleg liberalnih bankirjev našli zavetje razdivjani orjunaši, ki so uganjali divjaške zločine nad kmetiskim in delavskim ljudstvom. Ali se sme takšna stranka še sploh prikazati med preprostim slovenskim ljudstvom?!

Politična kompanija Pucelj in Prepeluh ter Žerjav in Kramer hodi zdaj po Sloveniji ter prodaje svojo politično robo. V tej kompaniji sta Pucelj in Prepeluh veliko slabejša kompanija, ki sta pravzaprav samo priganjača za Žerjava in Kramerja. Zato sta obsojena na propad ter tudi od dneva do dneva bolj propadata. Ni več daleč čas, ko bosta nad grobom samostojnežev Žerjav in Kramer zapela: Miserere.

Kako pa Slovenci na Koroškem!

Dr. Seipel za varstvo narodnih manjšin.

Na letošnjem septemberskem zborovanju Društva narodov v Ženevi je med drugimi odličnimi govorniki tudi nastopil avstrijski kancler dr. Seipel. V svojem govoru je izvajal lepe misli o delovanju Društva narodov, zlasti o njegovih zaslugah za rešitev Avstrije, ki je že bila na robu prepada, o glavni nalogi Društva narodov, ki je ohranitev miru, s kojim stoji in pade Društvo narodov, o vprašanju razorožitve, v katerem Društvo dosedaj še ni storilo in doseglo tega, kar od njega pričakujejo narodi, ki so željni stalnega miru.

Ako bi bil predmet Seipelovega govora v Ženevi samo to, kar smo kratko označili, se ne bi na tem mestu podrobneje pečali s tem govorom. Razlog, da tukaj razpravljamo o njem, je Seipelovo stališče o varstvu narodnih manjšin.

»Formalno pravo manjšin, seveda v začetni in zato nezadostni obliki«, tako je rekel dr. Seipel, »je bilo po mirovnih pogodbah pritegnjeno v mednarodno pravo. Da imajo manjšine, kakor sploh vsi narodi in vsa plemena, pravo, bodisi da je to pravo zapisano v kakšni pogodbi ali ne, namreč pravo držati se svojega materinskega jezika, običajev in navad svojih očetov ter virov svoje kulturne svojstvenosti in narodnosti in da morejo nekažnjeno nastopati kot pripadniki svojega naroda: to mora končno veljavno biti sprejeto v zavest splošnosti in čim prej tudi v pravila mednarodnega prava. Že na drugem zborovanju Društva narodov l. 1921 je profesor Gilbert Murray na tem mestu izjavil: »Zadovoljstvo manjšin je eden izmed skupnih interesov Evrope.« Leto pozneje je poročevalec v manjšinskem vprašanju Motta (zastopnik Švice) rekel: »Društvo naro-

dov je v gotovem smislu varuh manjšin po vseh državah sveta.« Tretje zborovanje Društva je sprejelo znani sklep, v katerem se izraža upanje, da bodo tudi tiste države, ki niso obvezane za varstvo manjšin s posebnimi pogodbami, s svojimi manjšinami postopale vsaj tako, kakor to zahtevajo posebne pogodbe za manjšinsko varstvo in vplivanje sveta Društva narodov. »Svetujem«, tako je dr. Seipel končal svoj govor, »da naj vsak izmed nas v svojem srcu premisli in preudari pojme narod, manjšina in manjšinsko pravo. Ko pridemo zopet skupaj, potem povejmo z vso avtoriteto (ugledom), ki jo imamo, kaj je pravo v zadevi manjšin.«

Kakšne pravice pa imajo koroški Slovenci?

Besede dr. Seipela o varstvu manjšin popolnoma odobravamo. Le to bi priporočili avstrijski vladi, osobito pa nemškemu nosilcu državne oblasti na Koroškem, da skrbno preudarijo in premislijo v svojem srcu pojme o narodu in o pravicah manjšine ter da povejo jasno in določno, ali in kakšno pravo ima slovenska manjšina na Koroškem.

Deželna vlada na Koroškem postopa s tamošnjimi Slovenci tako, kakor da bi oni ne bili narod, to je člani in pripadniki slovenskega naroda, kakor da bi oni ne bi bili manjšina s pravom do varstva, marveč kakor da bi bili krdelo ljudi, ki se mora odpovedati svojemu jeziku in svoji krvi ter sprejeti nemški jezik in tako preiti v nemško narodnost.

Takšno je bilo stališče nemških oblastnikov na Koroškem za časa koroškega plebiscita. O plebiscitu je pravzaprav šlo za to, kdo je Slovenec in kdo je Nemec. Kdor je Slovenec, naj bi se izjavil za Slovenijo in Jugoslavijo. Nemci na Koroškem pa so plebiscit predstavili v čisto drugi luči. Med Slovenci so agitirali v tem smislu, da ne gre za slovensko narodnost, marveč da gre za koroško deželo. »Nedeljena Koroška«, je bilo

glavno geslo v tem času. S svojo agitacijo so Nemci imeli velik uspeh in so prevarili precejšnji del Slovencev, da so glasovali proti naši državi.

Takšno je naziranje nemške koroške vlade tudi sedaj. Koroške Slovence smatrajo ne kot Slovence, ne kot del slovenskega naroda, marveč kot materijal, ki mora napolniti »nedeljeno Koroško«. In kakšna bi naj bila ta »nedeljena Koroška«? Razume se, da nemška! Zato je avstrijska vlada sicer sprejela v sentžermenski mirovni pogodbi na sebe pravno obvezo, da bo varovala slovensko narodno manjšino na Koroškem, to je slovenski jezik in slovensko narodnost, koroška deželna vlada pa tega noče izvrševati.

Slovenci na Koroškem nimajo niti ene slovenske javne šole. Šole so navidez utrakvistične, to je, dvojezične, v resnici pa samonemške. Slovenski učitelji so pregnani, slovensko mladino podučujejo samo nemški učitelji, in to v nemškem duhu. Slovenščina se je začela izganjati tudi iz cerkev v tistih krajih, kjer so se med Slovenci namestili nemški duhovniki. Ko so se nedavno v beogradskem parlamentu nemški poslanci po krivem pritoževali o narodnem zatiranju Nemcev v naši državi, so jim slovenski poslanci zaklicali: »Dajte Slovincem na Koroškem stoti del šol, ki jih imajo Nemci v naši državi, pa smo zadovoljni!«

Ta izjava slovenskih poslancev napram pretiravanju Nemcev dobro označuje položaj Slovencev na Koroškem in hkrati tudi skromnost slovenskih zahtev. To pa zahtevamo in bomo vedno zahtevali, da nemški oblastniki na Koroškem smatrajo Slovence kot del slovenskega naroda in kot narodno manjšino, ki mora biti deležna pravnega varstva. Dokler se to na Koroškem ne bo izvršilo v polnem obsegu, moramo vse besede Nemcev o manjšinskem varstvu smatrati kot nestvarne in neodkritosrčne ter kot sredstvo za politiko — nemškega prodiranja.

je za radičevce, ki nimajo drugega orožja zoper SLS, kakor tako neumno in zlobno laž! Zlobno, pravim! Kdo more reči, da je SLS kdaj ščitila orjunaše! Ali niso ti ravno nas in pristaše SLS napadali? Ali niso orjunaši vdrli v Tiskarno sv. Cirila in razbili stroj, na katerem se tiska naš »Slovenski Gospodar«? In za to »uslugo« seveda je sedaj SLS zaščitnica orjunašev. Sam belcebub bi se ne znal grše zlagati!«

»Fuj«, so ogorčeno zaklicali možje in radičevci je že bil za ograjo pri gostilni.

»Možje«, je nadaljeval gospodar, »žalostno pa je to dejstvo, da radičevci danes tako lažejo, tudi za nas kmete. S tem so radičevci zopet pokazali, za kako neumne imajo nas kmete in mislijo, da bomo še take oslarije verjeli. Z ljudmi, ki se iz nas tako norčujejo, moramo konečno obračunati. Z listom, ki nas kmete ima s takimi lažmi za norca, moramo tudi enkrat pomesti! Javno povemo, da ga ne trpimo več v svoji sredini! Ako bi kdo v svoji trdovratnosti in zaslepljenosti še zdaj ne izprevidel, kako se radičevski list norčuje iz kmeta, temu ni pomagati. Temu pa je tudi povedati, da dela sramoto slovenskemu kmetškemu stanu, ker radičevska gospoda, ki se sedaj prav bratsko objema z orjunaši, po teh redkih neuvidevnih kmetih še upa na svojo politično moč. Čas je tu, da ravno v take hiše spravimo sedaj-le za zimo »Slov. Gospodarja« na mizo. Bere naj naš list, da ne bo nasedal bedastočam radičevcev in demokratov!«

»Bo res treba na vseh koncih in krajih mašiti luknje v demokrati in radičevski pameti, da se ne bode vsa »modrost« iz njih razlila. Kajti take neumne in tudi zlobne gonje zoper našo stvar še tudi jaz nisem doživel, kakor preteklo soboto.«

Tako je posegel v besedo načelnik krajevnega šolskega odbora.

»No, kaj pa je bilo?«

»Kaj? Videli ste v »Slov. Gospodarju« naslovno sliko »Prve Čitanke«. Ker sem ravno imel v mestu Ptuj opraviti, pa sem stopil v knjigarno, da bi kupil eno za svojega sinčka. Pa kaj mi pomoli na mizo namesto knjige? Liberalen listič iz Maribora. Kaj ta berem! Pravijo, da je pisatelj te knjige — pristaš SLS, da je knjigo založila Tiskarna sv. Cirila, kjer je generalni štab SLS. Ker hočejo klerikalci »zaraditi«, so izdali to knjigo, ki poleg tega še niti moderna ni. To pisanje se mi je zdelo le malo preveč, pa sem vprašal svojega znanca učitelja, kaj je na stvari. On je pa povedal tole: Knjiga ni moderna, ker še govori tu in tam o Bogu, o katerem ni moderno govoriti in o njem ni treba mladini nič praviti! Zaslužilo se bo strašno pri tej knjigi, posebno še, ker je za 2 Din ceneja kot druga in je vsaki 10. izvod darovan za revne učence. Spisal jo je profesor Gabriel Majcen, ki je že enkrat izdal tako knjigo. Spisati pa bi jo moral najmanj kak tak profesor, ki si je

Na vasi je bil haló! Možje so bili razposajeno veseli in glasni. Neki radičevski agitator je prišel na zeganje, ki pa je žal bilo v drugi fari in torej ni prišel na pravo. Zdaj je stal sredi vasi in začel možem ponujati svoj list. Možje so ga jemali, si fajfo in cigaro z njim prižgali in preostanek v tla poteptali. Šaljivec pa je pokukal vanj in našel — šalo, ki je nad vse šale. Začel se je smejeti, tolči po kolenih, vpiti, da so vsi vkup leteli:

»Kaj pa je?«

Šaljivec pa se je smejal dalje ter mahal z listom. Konečno je vendar prišel do sape:

»Hahaha! Kaj tako smešno-neum-

nega pa še nikoli nisem bral. Tukaj notri stoji dobesedno: »Orjunaši so se v političnem oziru naslonili na — klerikalce in od njih uživali vso pod poro.« In nadalje zopet dobesedno: »Sicer je klerikalna stranka zaščitnica nasilne grupe orjunašev, danes na vladi, toda vsejedno zahtevamo, da oblasti tej podzemni družbi zločincev napravijo konec.« — No, če se temu ni smejeti, potem pa res ne vem, čemu bi se še!«

In šaljivec se je zopet smejal na vse pretege. Možje so se mu posmihovali. Gospodar pa se je resno držal. In ko so se možje ozrli nanj, so se zresnili. Tudi šaljivec. Gospodar pa je dejal:

»Prijatelji, to je žalostno! Ne smešno! Žalostno za stranko, ki je danes pod kuratelo demokratov in orjunašev, pa s takimi lažmi zakriva pred narodom svojo zvezo s temi orjunaši, ki jih istočasno napada! Žalostno

vsaj enkrat v življenju že vrat prerezal. Tiskati bi jo pa morala tiskarna »Jutra«, pa bi bilo vse dobro!»

Možje so zmajevali z glavami, ker si niso mogli predstavljati, kako je kaj takega mogoče. Nadaljeval je go spodar: »Čudno, da je možna taka zloba, taka strankarska zagrizenost naših liberalnih šolnikov, da odklanjajo knjigo, ker jo je spisal naš somišljenik in jo je tiskala naša tiskarna. Pa, če je njihova zagrizenost taka, vemo, kaj je naša dolžnost!«

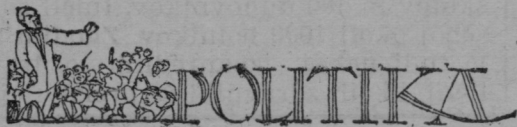
»Jaz vem, kaj bom storil«, je dejal načelnik šolskega odbora.

»Ako pa mislijo ti ljudje prenesti politični boj celo na to polje, tedaj se naj zavedajo, da bodo oni podlegli, a ne mi!«

»Tako je«, so mu pritrdili možje. Gospodar pa je končal razgovor:

»Možje, na zgledih in dejstvih ste se prepričali, da imamo opraviti z zlobnimi, nas kmete zaničujočimi ljudmi in sovražniki vsakega našega dela in napredka. Njihovi listi so kakor pljunki v naš obraz, v našo lepo vas! Pri njihovih listih jim bomo sedaj, ko prihaja čas agitacije za »Slovenskega Gospodarja«, povrnili milo za drago!«

»Bomo«, so zagotovili možje in se razšli . . .

V NAŠI DRŽAVI.

Kralj zopet v Beogradu. Kraljeva družina je zopet zapustila Bled ter se preselila v Beograd. V Beogradu so se pri kralju takoj oglašili ministrski predsednik dr. Korošec in drugi ministri.

Javno pismo na kralja. Angleški časnikar Steed je priobčil javno pismo na kralja, v katerem svetuje, da se naj Radičevci spametujejo. Pravi, da pisma ni mogel nasloviti na ministrskega predsednika dr. Korošca, ker se boji očitkov Hrvatov, zakaj da javno zagovarja delo tega najodličnejšega Slovenca. Že s to opombo je seveda odobril modro postopanje vlade dr. Korošca.

Politično pismo Radičeve žene. Kar nenadoma se je pojavilo v politični debati pismo Radičeve žene, ki je pisala Društvu narodov v Ženevo. Pismo je pa tako, da ni z njim zadovoljna vlada, ker spravlja v javnost stvari, ki so strogo družabne. Pa še manje je s pismom zadovoljna radičevsko-demokratska kompanija, ki odločno izjavlja, da ji o pismu ni bilo nič znanega in da se ne strinja vsebina pisma z radičevskim programom. — Zdaj se na Hrvaškem celo ženske zaganjajo v politiko! Da bo ja še bolj smešna vsa radičevska politika!

Skrb države za naše izseljence. Do sedaj se naša država ni nič brigala za naše izseljence. Še le vlada g. dr. Korošca, v kateri je član našega Jugoslov. kluba Barič socialni minister, je vlada sklenila napraviti do-

govore z državami, kamor se izseljujejo naši ljudje, dogovore, ki jim bodo zasigurali zadovoljno življenje. Ker je do 200.000 Slovencev v drugih državah zaposlenih, je to za naš narod velikega pomena.

Zakaj država ne izplača vseh dolžnih svot? Od raznih strani prejemamo vprašanja, zakaj država ne izplača dolžnih svot, zakaj ne izplača pokojnine v dinarjih namesto v kronah itd. Odgovor je: Državi primanjkuje gotovine. To se pojavlja še posebno zaradi tega, ker radičevci in demokrati po Hrvaškem agitirajo, naj se ne plačuje davke. Vlada je zato v teh krajih bolj strogo začela davke pobirati. Slovenija plačuje točno in tu je ostala dosedanja davčna praksa.

Zakaj država nima denarja? Pomanjkanje denarja ima svoj vzrok v tem, ker so bile slabe letine kar po vrsti, pa ni bilo izvoza, zato pa tudi ne denarja. Poleg tega je bilo državno gospodarstvo pod vlado Pašiča, Pribičeviča in Radiča do skrajnosti zapravljivo in so se viri državnih dohodkov zelo izčrpali. Država mora najeti posojilo, da pride do rednega gospodarstva.

Opozicija zoper gospodarsko okrepitev države. Radičevci in Pribičevičevci divjajo zoper posojilo. Oni vedo, če ga vlada dobi, bo zadovoljila državljane in izpolnila njihove upravičene zahteve. Kdo bo pa potem še na Radičevce in Pribičevičevce mislil. Zato so zoper posojilo in s tem so zoper gospodarsko okrepitev naše države.

V radikalni stranki pomirjenje napreduje. Vse želje opozicije, da pride do razkola, že imajo jetiko.

Odbori narodne skupščine imajo redne seje in pripravljajo gradivo za zasedanje.

★

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija se razburja zaradi odkritij o Orjuni. Eni pravijo, da zato, ker so

orjunaši tam požigali, drugi pa, da zato, ker so bili nekateri od bivših orjunašev italijanski vohuni. No, lepa reč!

Beg Zogu naj bo kralj! Naša vlada je izjavila, da nima nič proti temu, če je Beg Zogu kralj, ker je sicer ostal isto, kar je bil preje, zaupnik Italije.

Z Avstrijo nova pogajanja. Ker so se trgovska pogajanja z Avstrijo že svoj čas prekinila, ni prišlo do dogovora. Sedaj sta dr. Marinkovič in dr. Seipel o tej stvari ponovno razpravljala in se bo pogajanje v kratkem začelo. Upati je na uspehe posebno, kar zadeva Štajersko.

Angleško-francoski dogovor je — Amerika pokopala. Anglija in Francija sta se dogovorili glede pomorske politike. Tega dogovora pa sedaj Amerika ne prizna. V kolikor se bo sedaj ta dogovor spremenil, v toliko se bo pokazal vpliv Amerike na Evropo.

Vstaja na Španskem se je nenadoma pojavila, pa je bila tudi nenadoma zadušena, da ni prišlo do nobenih uspehov. Upornike so pozaprli. General Primo de Rivera bode zato mirno slavil jubilej svojega nasilnega vladanja.

Turčija — kraljestvo? Kaj se naenkrat Turkom naslov kraljestvo tako dopade, ni znano. Znana je pa na mera, da hoče tudi vladar Turčije, Kemal paša, si dati naslov kralja. Kemal paša je zelo evropski, moderen človek. Kljub vsemu uporu je odpravil sedaj turško pisavo in uvedel našo latinico.

Komunistični rovi skritega in zato nevarnega hujskanja so se zopet v vseh srednje-evropskih državah odprli. Najbrže je prišel iz Rusije denar! V vseh državah, tudi v naši, so se zato vršile preiskave pri komunistih. Tiste, ki so bili nedolžni, so pustili pri miru, krivce pa so zaprli. Evropske države pač nočejo boljše-vikov in komunistov in imajo prav!

ZA NEDELJO Veliko vprašanje.

Pred svoje nasprotnike je stopil nekoč Gospod z vprašanjem: »Kaj se vam zdi o Kristusu?« Od tega časa to vprašanje ni več utihnilo; vedno je živelo; ob njem so se ljudje odločevali za Kristusa, ali proti njemu. Na to vprašanje si moramo dati čisto odločen odgovor tudi mi. Živimo v časih, ko se slišijo glasovi, da Kristusa več ne potrebujemo, da, nekateri besnijo proti njemu s sovraštvom, kakor nekdanj Kristusovi sovražniki med judovskim ljudstvom in govorijo: »Proč s Kristusom, škodljiv nam je!« Kaj se nam zdi o Kristusu sredi tega duhovnega boja? Par slik, pa nam bo jasno, kaj nam je držati o Kristusu.

Ženitnina v Kani Galilejski. Kristus je navzoč, ko se vežeta dva mla-

da človeka za vse življenje, ko ustanavljata novo družino. Kako blagoslovljena za mladoporočenca je bila ta Kristusova navzočnost! Kolikokrat se ponavlja ta blagoslovljeni prizor! Kristus je povzdignil zakon v zakrament. Kolikorkrat se sklepajo življenjske zveze in se ustanavljajo družine, hoče biti Kristus skrivnostno pričujoč in hoče blagosloviti ta korak z nebeško milostjo. In kjer novoporočenci sprejmejo Kristusa z odprto dušo, kjer ostane zakon tak, da tam ostane lahko tudi Kristus, kako blagoslovljen je tak zakon! Kako postane tak zakon res prava zveza duš, kako šta si zakonska v medsebojno podporo, kako dvigata v pravi sveti ljubezni drug drugega k Bogu, kaka lepa vzgoja otrok je v taki družini, koliko dobrega teče iz take družine v svet! Zraven teh srečnih zakonov, ki imajo svojo srečo od Kristusa, je treba pogledati malo v one današnje zakone, ki so bili sklenjeni brez Kristusa, v katerih se tudi pozneje niso

brigali za Kristusa, pa vemo, kaj je nam držati o Kristusu.

Drug prizor: Jezus sredi otrok. — Nekateri stojijo ali klečijo okoli njega, druge ima v svojem naročju ter imajo uprte svoje oči v njegovo milo obličje, a on jih z izrazom neizrečene ljubezni na svojem licu blagoslavlja. Kristus je ostal sredi otrok tudi naprej. Kjer vzgajajo starši svoje otroke po Kristusovih načelih, kjer jih skušajo navajati na Kristusa z molitvijo, s službo božjo, s pogostim sv. obhajilom, tam je Kristus sredi otrok. Kjer je prava krščanska šola, je sredi otrok Kristus in oni pijejo iz njega blagoslov za nadaljne življenje. In koliko je tudi še odraščajoče mladine okoli Kristusa, pa ga tako navdušeno in z ljubeznijo gledajo s svojimi mladimi očmi, so navdušeni za njegove nauke in jih hočejo imeti za smernice v svojem življenju, hodijo velikokrat k njemu in mu odpirajo svoje duše. Ali ni Kristus sreča tem otrokom, tej odraščajoči mladini? Kaj bi bili vsi ti tisoči in milijoni mladih src brez Kristusa? Kaj? Vidite lahko to vsak dan.

Kristus med žalostnimi, potrtnimi, bolanimi. Kako usmiljenje mu sije iz obraza, kako govorijo njegove ustnice: »Množica se mi smili«, kako se sklanja k njim, kako jim govori mile besede, kako so potolaženi, okrepčani, koliko jih je ozdravljenih. In odkar je lahko zapisal sv. Pavel besede, da se je prikazala v Kristusu ljudomilost Boga in Zveličarja našega, stoji Kristus med trpečimi ljudmi s svojim usmiljenim obrazom, z razprostrtimi rokami, z odprtimi srcem in govori: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil.« In koliko žalostnih, potrtnih, obupanih src, koliko nesrečnih, koliko bolanih se je oziralo tekom vseh krščanskih stoletij v usmiljeni Kristusov obraz, ga je gledalo razpetega na križ, je klečalo pred njegovim tabernakljem in je pilo iz njega tolažbo, uteho in pomoč. Da, vse to skoraj brezmejno morje gorja in bridkosti, ki valovi po vsem svetu, kaj bi bilo brez Kristusa?

Kristus pri Jakobovem vodnjaku z grešno Samarijanko, Kristus ko mu kleči pri nogah Magdalena, Kristus, ko kliče z drevesa krivičnega Caheja. Kako so se te duše, zapletene v greh in strast, vse nesrečne v takem življenju, oprostile pri Kristusu teh vezi in se dvignile ob njem k novemu življenju. In za temi jih vidiš vsa sto letja po vsej zemlji na milijone, ki so se tudi pri Kristusu rešili teh žalostnih in nesrečnih vezi, vidiš, kako so se oni, ki so res odpirali svoje duše Kristusu, ki so bili v vsem svojem življenju tudi v besedah in mislih pravi učenci Kristusovi, kako so se dvignili ob Kristusu do svetlih višin življenja. Kolikim dušam je Kristus res bil, kar je rekel o sebi: vstajenje in življenje.

»Kaj se vam zdi o Kristusu?« Če gledamo, kaj je Kristus svetu, kaj je tolikim in tolikim človeškim dušam, moremo priznati: »To, kar je Kristus

ni nihče drugi, Bog je, naša sreča je.« »Kaj se vam zdi o Kristusu? Ali bi mogli živeti, shajati brez njega?« — Priznati moramo: »Nikakor ne! Kako bi bilo brez Kristusa v naših dušah, v naših hišah, v naših krajih?« Zato pa h Kristusu, še veliko bolj h Kristusu! V naše duše še več luči po Kristusovi besedi, še več moči in življenja po Kristusovi milosti! Naj postane Kristus Odrešenik in Izveličar vsakega izmed nas, potem bomo znali dati odgovor na vprašanje: »Kaj se vam zdi o Kristusu?«

Važno delo nemških katoličanov. Na Nemškem se je združilo 40 velikih katoliških društev v skupno zvezo za boj proti zlorabi alkohola. Namen te zveze je zbuditi med nemškimi katoličani zanimanje za boj proti zlorabi opojnih pijač in odpravljati vso ogromno škodo, ki jo ta zloraba povzroča. Je na Nemškem to pa tudi potrebno, ker tam ta zloraba silno raste. Na vsakega Nemca je prišlo l. 1924 44.9 litrov, leta 1927 pa že 76.3 l piva, žganja pa leta 1924 0.6 l, leta 1927 pa že 1.34 litra. Bolnikov, ki so vsled te zlorabe oboleli, je bilo v bolnicah leta 1923 — 2343, leta 1924 — 3855, leta 1925 pa 4820. V umobolnicah pa jih je bilo leta 1923 — 5607, l. 1924 — 7385, leta 1925 pa 10.170. Te številke pač dovolj jasno kažejo, kako škodo povzroča zloraba alkohola že telesnemu zdravju, a kaj šele dušam človeškim in glasno govorijo, da

je boj proti tej zlorabi veliko krščansko delo, pa tudi velika krščanska dolžnost.

Katoliške mladinske organizacije v obeh sv. Očeta. V mestu Antwerpen so pred kratkim imele flamske mladinske organizacije svoje veliko zborovanje, katerega se je udeležilo nad 100.000 mladih Flamcev. Pri slavnosti nem zborovanju je prebral kardinal Rocy pismo, ki ga je zborovalcem poslal papež Pij XI. V tem pismu pravi papež, da naj bodo mladi ljudje prepričani, da so, ko se zbirajo v katoliških mladinskih organizacijah, po posebni božji milosti poklicani in izbrani, da se udeležujejo dela, ki je tako zelo podobno duhovniškemu delu, da pomagajo z molitvijo, z delom in žrtvami med današnjim svetom zidati kraljestvo Kristusovo. Te velike važnosti, ki jo imajo za današnji svet mladi, od vere čisto prešinjani ljudje, se dobro zavedajo tudi krščanski belgijski učitelji. Na velikem zborovanju se je od učiteljske strani same povdarjalo, da bi morali vršiti učitelji med mladino prav apostolsko delo za Kristusa, pa otroke vzgajati tako, da gredo kot prepričani kršč. ljudje v življenje.

Lurd. Francozi so imeli letos 56. narodno romanje v Lurd. Pripeljali so se tja v 18 vlakih pod vodstvom škofov in 400 duhovnikov. Imeli so s seboj okoli 1000 bolnikov. Zgodilo se je tudi nekaj izvanrednih ozdravljenj, ki jih zdravniki še preiskujejo.

Zločini bivših orjunašev prišli na dan.

Ne le vso Slovenijo, pač pa vso državo in še široko po Evropi je razburil politični uboj bivšega orjunaša Perica, o čemer smo poročali že v zadnji številki. Razkritja o tej stvari so spravila na dan zelo čudne reči. Nikakor jih ni mogoče pred narodom zatajiti, ker se sedaj gotove politične stranke skrivajo in se svoje bivše nasilne organizacije sramujejo.

Bivša Orjuna — liberalna.

Da so pri nas v Orjuni bil organizirani sami liberalci, je znano. Poštenega, krščanskega človeka niso speljali v svoje mreže razen onih, ki v svoji zaslepljenosti in trmi hočejo biti povsod zraven, kjer gre zoper SLS. Svoj čas tudi liberalci niso nič tajili, da je Orjuna njihova. S ponosom so se voditelji liberalcev nazivali orjunaše, z radodarnostjo so jih podpirali, če tudi ne iz svojega, ampak pred vsem iz blagajn države in raznih bank. Liberalen tisk je bil orjunsko glasilo in zaščita. Liberalni poslanci so posredovali za orjunaše, da so jih skrili pred pravico zakonov. Zastonj se sedaj izgovarjajo, da — nimajo liberalci z Orjuno zveze!

Umorjeni Peric — izdal zločince.

Peric, ki se je sprl s svojimi tovariši, je vedel, da ga čaka smrt, ker so bivši orjunaši imeli v tem oziru — malo ali nič vesti. Zato pa je popisal vse zločine na 41 polnih pol s strojem pisanih. Te spise je poslal

svojemu prijatelju Rističu v Belgrad in ga prosil, da se objavijo, če njega zadene smrt. Tako se je tudi zgodilo.

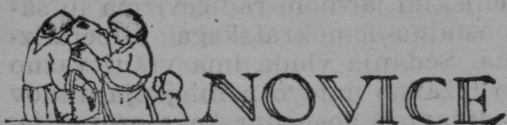
Zločini bivših orjunašev.

Kolikor je preiskava do sedaj doglala, so izvršili po Pericevem poročilu ti ljudje okrog 15 težkih zločinov in umorov. Poleg umora Fackina trdi Peric, da so ti bivši orjunaši izvršili roparski napad na železniško blagajno v Prestranku in odnesli 180.000 Din. Pri tem napadu so se tudi streljali in sta dva mrtva obležala, ostali so pobegnili v Ljubljano in so denar uporabili za strelno orožje. Peric dalje očita, da so zažgali več vasi na italijanski strani Slovenije, oropali laškega pismonošo, pripravili napad na ministra dr. Ninčiča, ki pa se jim ni posrečil, umorili Cerkvenika in sledi vodijo še tudi do te sumnje, da so umorili trgovca Pipana in finančnega stražnika Zakrajšeka.

Kdo je aretiran?

Na podlagi Pericevih zapiskov so aretirani ti-le orjunaši: Josip Kuček, Filip Kosec, inž. Marko Kranjc, industrijalec na Vrhniki Jelovšek, njegov lovec Anton Krašovec, urednik »Orjune« Verbič in še nekateri. Policija je pri aretiranih na domu našla velike zaloge orožja. Preiskava se vrši v najširšem krogu in bo trajala nekaj tednov, da se vse priče zaslisi in spisi preštudirajo.

Genj. čitateljem! Nekateri čitatelji nam pišejo, da naj jim mi garantiramo za solidnost trgovcev in kakovost blaga, katerih inserate objavlja naš »Slovenski Gospodar«. Sporočamo, da garancije v tem oziru »Slovenski Gospodar« ne daje, pač pa naj se čitatelji sami preje prepričajo o solidnosti tvrdk, predno stopijo z njimi v poslovne zveze, ker »Slovenski Gospodar« posreduje z oglasi le samo za naslove.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru se je preselila v lastno hišo v Gosposki ulici. Do sedaj je ta naša posojilnica poslovala v malem lokalu Stolne ulice. Ker pa je njeno poslovanje in delokrog vedno večji, si je poiskala nove prostore. Spodnještajerska ljudska posojilnica je eden najmočnejših naših denarnih zavodov na Štajerskem. Ne le iz Maribora, ampak tudi iz širne okolice ter cele Štajerske prihajajo vloge v ta naš zavod in se delijo posojila. Ima pa tudi ugodno obrestovanje! Navadne vloge po 6%, vezane po 7½%. Vlog ima nad 50 milijonov dinarjev. Za vloge jamči na tisoče članov z vsem svojim premoženjem, ker je posojilnica z neomejeno zavezo. Zavodu želimo na novem mestu obilo božjega blagoslova in uspehov za dobrobit slovenskega naroda!

Krajevnim šolskim odborom! Delo šolskih odborov se prične, skrb za šolske potrebščine. Tiskarna sv. Cirila je poslala na vse šolske odbore vzorce zvezkov, cenik in seznam šolskih knjig in potrebščin. Prosimo vas, da pri sebi, pri kateri boste naročali šolske potrebščine, zahtevate, da se vam predložijo ceniki Tiskarne sv. Cirila. Posebno bi vas opozorili še na to dejstvo, da smo zelo ugodno ponudili nekatere šolske knjige, med temi novo »Prvo čitanko«, zoper katero je liberalni listič v Mariboru našel to veliko napako, da jo je spisal — klerikalec in tiskala klerikalna tiskarna. Knjiga »Prva čitanka« pa je zelo dobra in od ministrstva prosvete potrjena knjiga za 1. razred ljudskih šol. Zato naj se naroča za našo šolo skupaj z drugimi šolskimi potrebščinami pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Iz mariborskega oblastnega odbora. Za most na Polzeli se da 150.000 Din, za cesto Žiče—Špitalič 41.000 D, za most v Pristavi in sicer na tiru okrajne ceste Ljutomer—Pristava, 25.000 Din. V kmetijsko šolo v Št. Juriju ob južni žel. se je sprejelo 36 učencev, od teh polovico brezplačno. To so sklepi seje oblastnega odbora iz preteklega tedna. — Na zadnji seji se je dovolil za popravilo mostu čez Dravo pri Ptujju kredit 14.000 Din. — Za dravinjsko cesto se je nakazal kredit v znesku 50.000 Din. — Za pri krojevalni tečaj čevljarjev v Braslovcah in Polzeli se je podelila podpora v znesku 3000 Din. — Tudi je oblast-

PRESELITEV!

I Spodnještajerska ljudska posojilnica r. z. z n. z. v Mariboru se je preselila iz svojih dosedanjih prostorov iz Stolne ulice v **lastno hišo v Gosposki ulici**. Uhod v posojilnico je iz Gosposke ulice in iz ulice 10. oktobra. — Spodnještajerska ljudska posojilnica daje za vloge najugodnejše obresti, **sedaj 6⁰/₁₀ in 7¹/₂⁰/₁₀**, posojila pa daje pod najugodnejšimi pogoji, zato se cenj. občinstvu na tem novem mestu toplo priporoča.

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA V MARIBORU

r. z. z n. z.

ni odbor sklenil, da se bodo izvedli poizkusi s semenskim žitom in da se bo izvedlo približno sto takih poizkusov pri raznih vzornih posestnikih, ki kažejo dovolj zmisla, znanja in veselja za to stvar in ki imajo tudi zemlje za to na razpolago. Razven tega se je sprejelo v dveletno vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru 36 učencev.

Evharistični shod v Krškem je zelo lepo uspel. Ljudstva je bilo več tisoč, ceni se, da 7000. Naš narod v Posavju je ob tej priliki pokazal, da je živa vera v evharističnega Kristusa v teh krajih doma.

Zlata poroka. Iz Šmarja pri Jelšah nam poročajo, da obhaja prihodnjo nedeljo, dne 23. septembra, pri sveti maši ob osmih zjutraj svojo zlato gostijo Martin Novak ali barbarski Tinek in Frančiška, rojena Šket, starši našega vrlega gosp. poštarja Cirila in uglednega kmeta ter našega prvoboritelja Janeza. Zlato-ženin je soustanovitelj naše kmetске posojilnice in še sedaj njen neumorno delavni odbornik.

Slovenski otroci iz Westfalske — okrog 220 po številu — so se mudili med počitnicami v Sloveniji, da so spoznali domovino svojih staršev in se malo slovenski priučili. Vodil jih je nemški duhovnik g. Tensundern, ki je velik prijatelj Slovencev.

Uboj zaradi svinj. V vasi Podpeči pri Foji je prišlo med dvema kmetoma do krvavega spopada radi svinj, ki so zahajale v vrt sosedu. Med besednim prepričanjem je eden potegnil nož in ga zasadil sosedu naravnost v srce. To sporno zadevo bi pa lahko že na kak drug način uredila.

Teško se je ponesrečil dne 4. t. m. v Loki pri Zidanem mostu č. g. kaplan A. Potrč. Peljal se je s kolesom po cesti navzdol ob Gračnici, padel raz istega ter zadobil nevarne večje poškodbe na glavi. Za čast božjo vne tega gospoda priporočamo toplo v molitev!

Umor 700 m pod zemljo. V rovu Bochum-Krupp, 700 m pod zemljo, sta se dva rudarja sprla. V sporu je eden svojemu tovarišu zapičil kramp v glavo. — Sadovi socijalističnega brezboštva!

Svoje lastno letalo ima prvi v Jugoslaviji — neki kmet. Pred dnevi se je zglasil v tovarni letal v Beogradu kmet Gajnovič iz Siblaša v Bački. Presil je ravnatelja, naj mu pokaže

letalo »sv. Jurij«. Ravnatelj je sicer malo nevoljno gledal kmeta, ko pa je ta dejal, da misli letalo kupiti, se je skoroda razlezel v sladkem obnašanju pred njim. In res je kmet Gajnovič kupil letalo »sv. Jurij« za 150.000 Din. Zdaj ga že ima doma. Zakaj bo letalo potreboval, še ni povedal, a gnoja v hribe gotovo ne bode vozil z njim, ker je v Bački sama ravnina.

Težka železniška nesreča na Glincah pri Ljubljani. V noči od nedelje na pondeljek se je pripetila težka železniška nesreča v okolici Ljubljane. Ponesrečil je mizarski pomočnik Fr. Kokalj, prišel je pod brzovlak, ki ga je popolnoma razmesaril. Žena je le samo še po koncih obleke spoznala, da je njen mož, ko je šla zjutraj ob osmih v tovarno na delo, ker sta pač morala oba služiti, da sta lahko živele. Zakaj se je zgodila nesreča? F. Kokalj je bil poklican na orožne vaje, pa je zvečer šel s tovariši na kozarec vina. Preveč je pil. Pijan je šel domov, zašel je na tir, tam obležal in — našel strašno smrt. Zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok. Da bi ne pil tako!

Žrtev pijančevanja — cela družina mrtva! V Berlinu se je preteklo nedeljo zgodila zelo žalostna zgodba. Neki delavec Willnat je v prepiru u strelil svojo ženo. Ko je ženin brat to videl, je ubil na mestu Willnata. Dva otroka sta tako postala siroti, brez očeta in brez matere. Mož in žena sta bila znana kot pijanca. Ubijalec Müller se je sam prijavil policiji.

Strašni viharji v Severni Ameriki. Po Severni Ameriki so divjali pretekli teden strahoviti viharji, ki so napravili do danes še neprecenjeno škodo na premoženju. Smrtno ponesrečilo je nad 100 ljudi, težko ranilo pa na tisoče.

Mrtvo truplo v ročnem kovčeku. V noči od sobote na nedeljo se je zgodil v Grazu strašen zločin. Starši Herbst so našli svojega 14 let starega sina-dijaka umorjenega in v kovček zaprtega. Sosedje so izpovedali, kako je deček še klical očeta, pa niso vedeli, da je klical na pomoč. Sumijo, da ga je neki sošolec umoril. Groza prevzame človeka, če vidi, kako je mladina dandanes propadla!

Napad na avtomobil z romarji. — Pod tem naslovom smo v zadnji številki našega lista po vesteh, ki smo jih prejeli od drugih, poročali o nekem napadu v Rušah na avtomobil

od Sv. Jakoba v Slov. gor. Iz Ruš pa se nam poroča, da ni bilo tako hudo, kakor pravi prvo poročilo. Ni šlo za noben roparski napad, ampak za maščevanje 15letnega pijanega fanta. Fant se je v Rušah preveč napil in se v družbi istotako pijanega očeta vračal proti domu v tovarni. Kakor pač vsi pijanci se je tudi fant opotekal po cesti od leve na desno. Za njim je privozil avto in trobil na vso moč; fant se ni umaknil, ampak je iz kljubovalnosti še bolj zastavil pot, tako da se je avto moral ustaviti. Izmed potnikov je eden nato glasno rekel šoferju: »Pojdi in daj mu nekaj krepkih zaušnic!« Fanta je to tako razdražilo, da je pograbil kamen. A še pred njim pa je že oče vrgel velik kamen v avto in razbil prednjo šipo. Fant je nato z malim nožem mahnil v avto in prerezal nemu potniku žep. Zdaj je hotel še metati kamenje v avto, pa avto je bil že naglo odfrčal. Ni bilo torej šest napadalec, ampak bila sta samo dva, drugi so bili radovedni gledalci; ni bil ranjen nobeden romar, ampak raztrgan samo en žep in to ne romarju, ampak domačinu, ruškemu mizarju Eignerju, ki je pospremljal svoje znance v Maribor in se vrnil z istim avtom v Ruše. On je tisti romar, o katerem pravi poročilo napačno, da so ga težko ranjenega pripeljali nazaj v Ruše. Ko se je vrnil avto v Ruše po druge romarje, je poiskal orožnik fanta v tovarni in šofer mu je še prisolil vročo zaušnico, oče pa bo moral plačati za šipo 300 D in za žep 350 D, vrhu tega čaka oba še sodnijska kazen.

Cela vas zgorela. V Bosni je začelo goreti v vasi Mariči in zaradi hudega vetra je bila naenkrat vsa vas v plamenu. Prebivalci niso rešili drugega kot golo življenje. Vzrok je bila neprevidnost.

V nekaj minutah — milijon ljudi brez strehe! Nad Portoriko v Osrednji Ameriki je zadivjal pretekli teden tako hud vihar, da je podrl cela mesta in vasi. Dozdaj se je dognalo, da je do milijon ljudi po tem hudem viharju ostalo brez strehe in da je na tisoče mrtvih. Lahko si mislimo, kako obsežna je ta strašna nesreča, saj je zadela pokrajino, veliko kakor je cela Slovenija!

Nov svet! Raziskovalec severnih krajev Nansen je organiziral družbo, ki bo šla v nov svet, čez 4 milijone kvadratnih kilometrov velik, ki se nahaja na severnem delu naše zemlje. Čudno, da jih težka nesreča Nobila, da jih smrt velikega Amundse na ne uplaši. Da si osvojijo ta novi svet, so pripravljene žrtvovati milijone dolarjev.

Kje so ptički? Po Grškem divja takozvana »grška« bolezen. Zdaj so na enkrat opazili, da po vsem Grškem ni več ptičkov. Uganka jim je, ali so podlegli bolezni, ali pa so jo ovohali in pobegnili pred njo. Dejstvo je, da so ptički z Grške izginili.

Oblak mravelj v Mestrah v Italiji. Preteklo soboto zvečer ob sedmih se je vsul nad nekatere ulice mesta Mestrah v bližini Benetk oblak mravelj.

Šolarji
najboljše in najcenejše
čevlje,
obleke,
torbice, 1066
kupimo letos samo pri
R. STERMECKI, CELJE

Bilo jih je toliko, da so ovirale promet na cesti. Ulično razsvetlavo pa so popolnoma zasenčile, ker so se povsedle na svetiljke. Požarne brambe so nastopile, da so z močnim tokom vode mravlje odstranile.

Strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo Med. Univ. Dr. Franjo Toplak zopet redno ordinira v Mariboru, Glavni trg 18, od 10. do 12. ure in od 14. do 16. ure. 1103

Poročila SLS.

Velik shod SLS pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se je vršil v nedeljo, dne 16. t. m. Zbral se je ves cvet okraja. Skoro vsi župani in občinski odborniki vseh občin so prišli in več stotin drugih mož in mladeničev. To je bilo veselje pogledati, kako se je obširni prostor napolnil samih najboljših mož okraja. Predsedoval je načelnik okrajne organizacije g. Gomilšek. Govorila sta oblastni predsednik g. dr. Leskovar in narodni poslanec g. Žebot. Ljudske množice so živo odobravalje govore. Dr. Korošcu ter narodnim in oblastnim poslancem so izrekli zborovalci enoglasno iskreno zaupnico. — Po shodu se je vršil zbor županov, občinskih odbornikov in delegatov SLS. Določili so se kandidati za volitve v okrajni zastop.

Pri Sv. Barbari v Slov. gor. bode v nedeljo, dne 23. septembra, po rani sv. maši zborovanje SLS. Govori narodni poslanec Žebot.

Shod SLS na Vurbergu. V nedeljo, dne 23. t. m., po pozni maši govori narodni poslanec Franjo Žebot na Vurbergu.

Za okraj Maribor se je vršil zbor zaupnikov SLS v torek, dne 11. t. m.

Shod SLS v Središču ob Dravi. Na shodu SLS, ki se vrši v tukajšnjem Društvenem domu v nedeljo, dne 23. t. m., po rani sv. maši, govorijo med drugim tudi g. minister n. r. dr. Kulovec in oblastni poslanec Janžekovič. Zato, somišljeniki, vsi na shod!

Pri Sv. Križu pri Ljutomeru je bilo preteklo nedeljo veliko zborovanje SLS. Obisk je bil tako velik, da je bila prostorna društvena dvorana nabito polna ter je moralo veliko ljudi poslušati govornike zunaj dvorane. Predsedoval je oblastni poslanec Anton Slavič. Narodni poslanec g. dr. Hohnjec je obširno govoril o političnih in gospodarskih razmerah v naši državi. Osvetlil je med drugim neslovensko politiko združenih samo stalnih demokratov in nekdanjih slovenskih samostojnežev, ki sedaj že

omahujejo pod težkim političnim suženjskim jarmom radičevizma in samostalno-demokratskega liberalizma. Sedanja vlada ima vršiti važno in težavno nalogo pomirjenja duhov v državi in gospodarskega ozdravljenja države. — Podpredsednik oblastne skupščine Jakob Rajh je izčrpno poročal o delovanju in uspehih oblastne samouprave na Štajerskem in o delovanju ljutomerskega okrajnega zastopa. Enoglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se izreka popolno zaupanje predsedniku vlade g. dr. Korošcu, poslancu dr. Hohnjcu ter oblastnim poslancem. — Po javnem zborovanju je bil zbor zaupnikov in delegatov za ljutomerski okraj, na kojem so se določili kandidati za volitve v okrajni zastop.

V Konjicah bo v nedeljo, 23. sept., ob 9. uri dopoldne sestanek delegatov, zaupnikov in občinskih odbornikov SLS za konjiški okraj. Govori narodni poslanec g. dr. Josip Hohnjec.

Lep shod SLS v Loki pri Zidanem mostu. Dne 9. t. m. smo imeli v Loki radi občinskih volitev na trgu javen shod SLS. Prvi je govoril narodni poslanec g. Franjo Žebot. Njegov govor je napravil najboljši utis. Za njim so še govorili gg. oblastni posl. Deželak, dr. Voršič iz Celja in Gajšek iz Ljubljane. Vsi govorniki so izvršili krasno svojo nalogo, zakar jim izrekamo zahvalo!

V Ormožu se je vršil dne 15. t. m. zbor županov, odbornikov in delegatov SLS. Govorila sta poslanca Žebot in Bedjanič.

Kako je s Poljšakovim zdravljenjem.

V tej zadevi smo že zelo obširno pisali. Pretekli teden se je zgodilo še sledeče:

Oblastni odbor v Mariboru je objavil to-le poročilo:

Dne 9. junija 1928 je izšel v »Slovincu« poziv g. primarija dr. Mirka Černiča, naj pride g. Poljšak v bolnico, češ, da so mu tam na razpolago bolniki, na katerih naj preizkusi učinkovitost svojega preparata. Ta poziv je izšel brez vednosti oblastnega odbora. Sličen poziv je objavil v »Slovincu« dne 13. junija 1928 g. dr. Derganc, primarij splošne bolnice v Ljubljani.

Pozivu g. dr. Černiča se je g. Poljšak odzval in sta se dne 16. junija javila g. Poljšak in zdravnik g. dr. Vilimek pri oblastnem odboru s prošnjo, da se jima v smislu poziva g. dr. Černiča omogoči preizkušnja Poljšakovega preparata. Sporazumno s primarijem dr. Černičem se je prošnja ugodilo. Pod osebnim vodstvom ter odgovornostjo zdravnika g. dr. Vilimeka se je omogočila preizkušnja preparata v bolnici na raznih bolnikih. Sestavila se je posebna komisija, katera naj bi od časa do časa ugotovila učinkovitost preparata.

V tej komisiji so sodelovali kot strokovnjaki primarij splošne bolnice ter oblastni sanitetni referent pri

velikem županu. Zasedovali pa so zdravljenje tudi drugi zdravniki, in še zlasti oni, ki so že poprej na raznih drugih bolnikih opazovali učinkovanje Poljšakovega preparata. Ta preizkušnja je trajala od 3. julija do 5. septembra 1928.

Za dne 5. septembra 1928 je bilo odrejeno splošno pregledovanje bolnikov. Na posebno povabilo so se tega pregledovanja udeležili tudi zdravniki, ki so že poprej imeli priliko opazovati učinkovanje Poljšakovega preparata in pa tudi osebe, ki so trpeli, da so z uspehom uporabljale Poljšakov preparat.

Oblastni odbor je zahteval od gg. zdravnikov pismeno izvedeniško mnenje. Ta mnenja si diametralno nasprotujejo. Oblastni odbor ni kompetenten reševati ta spor in mu v to svrhu tudi niso na razpolago tehnično znanstvena sredstva. Tudi zahteva nadzorna oblast ukinitve nadaljnjih poizkusov. Manjka torej možnosti, doseči neovrgljive podatke, prenehala je pa tudi zakonita podlaga za nadaljne preizkuse. Vsled tega je oblastni odbor nadaljne zdravljenje s Poljšakovimi preparati v splošni bolnici ukinitil.

V Mariboru, 14. septembra 1928.

Oblastni odbor marib. oblasti.

V nemškem listu »Marburger Zeitung« so izšle izjave zdravnikov dr. Černiča, dr. Robiča in dr. Benčana. Na te izjave je dal g. Poljšak v nedeljskem »Slovencu« ta-le odgovor:

Ravnokar sem prečital izjavo treh zdravnikov, katero so objavili v »Marburger Zeitung« od 15. septembra. Glede objave gori imenovanega časopisa izjavljam sledeče:

V Maribor me je povabil g. primarij dr. Černič. Odzval sem se povabilu. Sklenil sem v navzočnosti g. dr. Černiča pogodbo pri oblastnem odboru, da mi bodo gg. primariji odkazali v svrhu preizkušnje: lažje, srednje in težke slučaje — nikakor pa ne najtežjih (smrtnih). Pri prevzemu bolnikov se je pa že kršila pogodba, ker sem dobil nakazane skoro samo težke slučaje.

Za zdravljenje najlažjih slučajev je bila določena doba treh mesecev. Vsi lažji slučaji: psoriasis, lupus in par težkih slučajev raka so tik pred popolnim ozdravljenjem in baš v tej odločilni fazi so zdravniki komisije: dr. Černič, dr. Robič in dr. Benčan podali v časopis izjavo o popolnem izjalovljenju mojega zdravljenja. Ta omenjena časopisna izjava teh treh zdravnikov ni popolna, ker manjkajo izjave še sledečih članov pregledne komisije: gg. oblastnega zdravniškega inšpektorja dr. Drnovška, kirurga dr. Korenčana, primarija g. dr. Harpfa in zdravnikov dr. Tajnška, dr. Papeža in dr. Vilimeka.

Sploh pa pozivam vsakega, ki ne bi verjel v moje zdravilno sredstvo, naj se obrne na meni v mariborski bolnici zaupane pacijente.

A. Poljšak.

Kakor je iz teh izjav razvidno, si nasprotujeta dve skupini zdravnikov. Ta spor je znanstven in se mi v

njega ne moremo vmešavati. Želimo pa, da bi se ta zadeva obravnavala od obeh skupin zdravnikov s strogo znanstvenega stališča in da bi bil uspeh zdravljenja dosežen, četudi zdravila ni iznašel kak zdravnik sam. Kako se bo zadeva naprej razvijala, bomo poročali, ker vemo, da vlada o stvari vsesplošno zanimanje.

GOSPODARSTVO

Odpiranje trgovin ob pol osmih je nekaj novega za našega kmeta. Da se odpirajo trgovine po mestih še le ob pol osmih, se nam ne zdi čudno, toda na deželi pa tega le ne bi bilo treba. Pomisliti je, da gremo kmečki ljudje, če imamo kaj opravkov v trgovini, zjutraj zgodaj z doma, gremo k maši in nato bi radi takoj v trgovini opravili in šli domov. Zdaj pa naj do pol osmih čakamo! Je res nerodno! Trgovci pravijo, da je to zaradi pomočnikov, ki ne smeje preje začeti delati. Vem pa, da bi trgovci sami radi odprli trgovino in sami radi postregli kupovalcem, pa naj veljajo one ure za trgovske pomočnike in učence, trgovec sam pa naj sme delati tudi čez te ure, ako se mu ljubi! Pa moja priprosta glava vseh različnih paragrafov ne razume, samo to vem, da bi za nas kmetijske ljudi, ki tudi ob delavnikih hodimo v cerkev, bilo zelo ugodno, da bi smele biti trgovine bolj zgodaj odprte! Prosim tisto oblast, ki ima pravico o tem odločiti, da ustreže kmetickemu prebivalstvu. — Tako slove pismo, ki smo ga prejeli od našega kmetijskega somišljenika. Objavljamo ga, ker smatramo, da je to splošna želja kmetijskega ljudstva in tudi trgovcev na deželi!

Hmeljarjem! Hmeljska kupčija le polagoma napreduje. Cene so primeroma nizke, a nekateri pridelovalci ga takoj niti prodati ne morejo, ozir. se ponujajo za hmelj le smešno nizke cene. To priliko hočejo nekateri izkoriščevalci ljudstva izrabiti in pošiljajo okrog pridelovalcev-hmeljarjev svoje agente ali pa se po časnikih ponujajo, da bi jim hmeljarji izročili hmelj v takozvano komisijsko prodajo. Ker so pa lansko leto doživeli nekateri hmeljarji na ta način prodaje bridko razočaranje, je naša dolžnost, da ta način prodaje hmeljarjem najodločneje odsvetujemo! Če bi se pa za komisijsko prodajo hmeljarji vendar le odločili, naj se popreje natančno prepričajo, komu izročijo svoje blago, to je: izročiti ga morajo v komisijo le dobro poznanim, poštemim in zanesljivim ljudem, nikar pa naj ne izročajo nepoznanim špekulantom, ki ne morejo jamčiti za pošteno plačilo in naj ti špekulanti še tako sladko govorijo.

Cena našega hmelja v tujini. Po zadnjih poročilih plačujejo naš hmelj na tujih tržiščih po Din 47—54 za 1 kg, za kar bi seveda v Sloveniji bile cene lahko visoke vsaj 30—40 Din za 1 kg. Želeti pa je, da se cena vsaj malo zviša!

Sadni trg. Sadje, posebno v Slovincih, je razmeroma dobro obrodišlo. Za izbrano blago je tudi močno povpraševanje. Cene so stalne, slabše sadje, neobrano po 2 Din, obrano po 3 Din in čez.

»Sadje v gospodinjstvu«, poučna knjiga, kako doma sadje dobro uporabljati, se dobi v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru za 24 Din.

Kakšna bo vinska letina? Morda nikdar tako kot letos bo vinski pridelek — zelo različen! Suša in sedanja moča vplivata na razvoj grozdja predvsem po legah. Kjer je suša dobila preveliko moč, je grozdje zaoztalo v razvoju in se speklo. Tam bo malo vina in bo kislo. Posebno zelo strme lege so prizadete. V legah, kjer ni suša tako škodovala, se pričakuje dobro blago. Vse pa je seveda odvisno od vremena. Če deževje, ki je bilo sicer potrebno vsesplošno, a tudi za vinograde, ne preneha, je nevarnost, da bi ljudje začeli prezgodaj trgati. Kdor le ima pogum, naj čaka s trgatvijo, ker bo lepo vreme popravilo to, kar bi deževje morda škode naredilo.

Koliko bankovcev kroži v naši državi? Po zadnjem izkazu kroži v naši državi bankovcev za 5719 milijonov Din. Ta svota se je od avgusta do danes zvišala za približno 300 milijonov dinarjev, kar povzroča živahnejša trgovina.

Vrednost denarja: Nemška marka 13.57 D, švicarski frank 11 Din, avstrijski šiling 8.02 Din, angleški funt 276.— Din, ameriški dolar 56.90 Din, francoski frank 2.23 Din, češka krona 1.69 Din, laška lira 2.97 Din.

Tržne cene v Mariboru dne 15. sept. 1928. Goveje meso od 10 do 18 Din 1 kg, teletina od 15 do 22.50 Din, Svinjina: 1 kg prašičjega mesa od 15 do 30 Din, sala od 20 do 24 Din, črevne masti od 12 do 16 Din, sveže slanine od 22 do 25 Din, papricirane od 28 do 32 Din, prekajene od 28 do 32 Din, masti od 28 do 30 Din, prekajenega mesa od 22 do 32 Din, gnjati od 32 do 36 Din. Drobniča: 1 kg ovčjega mesa 12 Din. Kože: 1 komad konjske kože od 170 do 300 Din, 1 kg goveje kože od 17 do 19.50 Din, telečje kože od 26 do 29 Din, svinjske kože od 10 do 11 Din, gornjega usnja od 55 do 130 Din, podplatov od 50 do 95 Din. Perutnina: 1 komad piščanca majhnega 15 do 20 Din, večjega 20 do 30 Din, kokoši 30 do 40 Din, race 30 do 55 Din, gosi 70 do 80 Din, purana 80 do 130 Din, zajca domačega 5 do 40 Din. Mleko in maslo, sir in jajca: 1 liter mleka 2 do 3 D, 1 liter smetane 10 do 14 Din, 1 kg surovega masla 50 do 60 Din, 1 kg kuhanega masla 44 Din, 1 sirček 3 do 5 Din, 1 jajce 1.25 do 1.50. Sadje: 1 kg jabolk 3 do 6 Din, sliv 3 do 6 Din, breskev 14 do 16 Din, hrušk 4 do 7 Din, 1 limona 0.50 do 1.50 Din, 1 kg orehov 10 Din, luščenih 36 Din, maka 16 do 18 Din. Žito: 1 kg pšenice, rži, ječmena ali ovsa 3 Din, koruze in prosa 3.50 Din, ajde 2.50 do 3 Din, fižola 5 do 6 Din, graha in leče 14 Din. Krma: 1 q kislega sena 100 do 160 Din, pšenične slame 55 do 60 Din. Kurivo: 1 m³ trdih drv 140 do 150 Din, mehkih drv 105 do 120 Din, 1 q premoga trboveljskega 40 do 50 Din, velenjskega 24 do 28 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 14. 9. 1928. Na sejmu je bilo 171 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 110—125 Din, 7—9 tednov stari 225—250 Din, 3—4 mesece stari 360—450 Din, 5—7 mesecev 480—500 Din, 8—10 mesecev 550—650 Din, 1 leto stari 1000—1300 Din, 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 154 svinj.

Zanimivosti iz škol pri Pragerskem. Malokedaj se kaj sliši iz Škol, kakor da bi jih ne bilo, pa vendar naj širša javnost izve, da se tudi Školčani gibljemo. Po dolgih posvetovanjih, da bi v vasi Škole sezidali kapelo, je vendar prišlo pri vaščanih do sklepa, da se postavi nova kapela na čast sv. Družini, da bi prosila Boga za nas in obvarovala vsega hudega. V nedeljo, dne 9. t. m., pa je bilo žegnanje. Novopostavljena kapela in oltar sv. Družine se je ob mnogobrojni udeležbi faranov in drugih ljudi slovesno blagoslovila. Oltar sv. Družine je izdelal g. Andrej Kramberger, kipar pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Vsi smo zadovoljni z njim in tega kiparja tudi drugim toplem priporočamo! Kapela je postavljena iz prostovoljnih darov, katere so zbrali sami školjski vaščani. Dva darovalca izven vasi sta: Tumpej Neža, darovala 1000 Din, in Trčko Franc iz Betlehema v Ameriki, daroval 5500 Din. Posebno imenovanima darovalcema, kot tudi neimenovani osebi, ki je kupila krasno večno luč v kapeli, in vsem vaščanom za izdatne darove, bodi Vam stoterokrat Bog plačnik. Školčani, le tako vrlo naprej, še več korajže in dobre volje sedaj, da prej ko bi spomlad se oznanila, naj v zvoniku bi se zvona oglasila!

Marija Gradec pri Laškem. Važno socialno nalogo vršijo državne in samoupravne oblasti s tem, da preskrbijo ljudem snažno in zdravo pitno vodo. V eni najbolj hribovitih vasi naše velike občine, v vasi Lažiše, je letošnje spomlad Higijenski zavod v Ljubljani preuredil studenec, v katerega se je prej stekala vsa nesnaga iz vaškega kolo voza, v lep, z betonskim zidom zavarovan, s sesalko in napajališčem opremljen vodni rezervoar, katerega se je v letošnji suši posluževalo okrog 30 kmetijskih gospodarstev, od katerih imajo nekateri po 8 do 10 glav goveje živine. Cement, sesalko in zidarja, ki je delal pri napravi rezervoarja, je plačal Higijenski zavod, vožnje cementa, peska in druga dela pa so delali vaščani. Zasluga, da se je to delo s pomočjo Higijenskega zavoda izvršilo, gre predvsem občinskemu tajniku g. Podreberšku, sanitetnemu referentu dr. Čede-tu v Laškem in ravnatelju Higijenskega zavoda dr. Pircu v Ljubljani. Upanje imamo, da bodo še v bližnji bodočnosti tri vasi naše občine s pomočjo ljubljanskega oblastnega odbora in drugih samoupravnih faktorjev deležne naprave novih vodovodov, kjer so morali kmetje za se in za živino voziti daleč vodo.

Hoče. Dne 13. t. m. smo pokopali najstarejšega, spoštovanega vrednega orjaka naše dekanije, posestnika Franca Onič. Rajni Onič je v zadnjih letih svojega življenja kaj rad pripovedoval zgodovino naše dekanije in sploh vse svoje življenjske dogodljaje. Rajni je bil tudi dolgoletni naročnik kršč. časopisja in vedni pristaš SLS. — Komaj je bil pokopan ta spoštovani mož, so se že zopet oglasili mrtvaški zvonovi, ki so naznanili, da je v Gospodu zaspal drugi stari, še bolj odlični mož Jakob Kolar, posestnik in dalječasn timerkar. Rajni Kolar je bil ustanovni član Gasilnega društva v Hočah. Stal je še ob vsaki priliki v vrsti gasilcev, dokler ga niso zapustile telesne moči. Po zaslugi je bil lani odlikovan od Nj. Velič.

kralja Aleksandra z zlato kolajno. Od svojega domačega gasilnega društva pa je dobil podarjeni dve častni diplomii. Rajni je tudi skozi celih 25 let romal na slovito božjo pot na Zgornje Štajersko, v Marijino Celje. Zadnjikrat je to pot romal dne 7. t. m. Bodi obema rajnima faranama Bog bogat plačnik!

Sv. Ana v Slov. gor. Dne 9. t. m. smo pospremili k zadnjemu počitku Marijo Urbanič, rojeno Holer, kmetico iz Ledineka. Rajna je bila ob pustu poročena ter z najboljšimi upi prišla na novi dom, kjer je ob strani svojega moža živela v najlepši zastopnosti. Pa kmalu jo je začela nadlegovati mučna bolezen, zato je šla iskat zdravja v celjsko bolnišnico, kjer se je podvrgla težki operaciji, katero je srečno prestala. A ko je že bilo upanje, da pride kmalu domov, naenkrat pride poročilo, da se je bolezen poslabšala in kmalu na to, da je žena mrtva. Bila je pripeljana domov, od koder smo jo v obilnem številu spremljali do materne groba, v katerem sedaj počiva. Zapustila za žalujočega moža, očeta, 2 brata in sestro, katerim kot naročnikom »Slovenskega Gospodarja« izrekamo odkrito sožalje, duši blage pokojne pa želimo večni mir in pokoj!

Loka pri Zidanem mostu. Na praznik Marijinega rojstva smo imeli pri podružni cerkvi sv. Jurija lepo slavnost blagoslovljenja dveh novih bronastih zvonov. Dekleta so ves teden ob večerih plela vence, fantje in tudi moške so zadnji večer postavljali smreke in tako je bila pot do cerkve krasno okinčana. Na dan blagoslovitve so spremljali zvonova iz postaje Zidani most, belo običene deklice, dekleta in železničarska godba. V župnijski vasi Loka so se pridružili temu sprevedu vč. g. župnik M. Šket, botri, botrice novih zvonov in mnogo ljudstva. In med sviranjem godbe ter pokanjem topičev smo pripeljali zvonova v vas Sv. Jurija, koder se je izvršilo slovesno blagoslovljenje istih. Zvonova je vlila tovarna Bühl v Mariboru; večji tehta 479 kg in ima glas a, manjši tehta 231 kg in ima glas cis ter se s starim prav lepo vjemata.

Zakot pri Brežicah. Kakor po drugod, tako so se tudi pri nas vršile dne 13. maja t.l. občinske volitve. Naši nasprotniki, ki so nastopili pri volitvi župana skupno, so seveda s tem dobili občino v roke in končno nimamo nič proti temu, ko bi se naši nasprotniki izkazali res to, kar so pred volitvami obljubovali. Toda danes je že minil četrti mesec po volitvah in o vseh obljubah ni ne duha ne sluha in to tudi nismo pričakovali. In še drugo je danes po štirih mesecih, kar so sevršile volitve: pri nas niti ne vemo, da obstoja občinski odbor. V teh štirih mesecih sta se vršili samo dve občinski seji. Vprašamo se mi volilci: čemu ste izvoljeni, gospod župan? Ali samo zaradi časti, ali zato, da se bo delalo? Kje so Vaše obljube, katere ste obljubljali pred volitvami na Vaših vabilih in letakih? Po štirih mesecih sta se vršili komaj dve občinski seji. Ali mislite, da je to v korist občinskemu gospodarstvu in poslovanju? Gospod podžupan, ki ste se izjavili na eni seji, ko so predlagali naši zastopniki revizijo volitve župana in svetovalcev in skupno delovanje, da ste izvoljeni in ostanete, vprašamo Vas: kaj pa poročete k vsemu temu Vi? Toda motite se, če mislite, da boste prišli tem potom na svoj račun! Ne mislite, da so naši moške tako neumni, da bodo samo delali, ne imeli pa nobene odločilne besede pri občinskem gospodarstvu! Pokažite, kje so Vaše prazne obljube in kakšno je Vaše gospodarstvo? Dokazali ste, da Vam ni za resno delo in zapomnite si, da si bomo mi volilci to zapomnili dobro. Prihodnjic pa še kaj več!

Mestni vrh pri Ptujju. V četrtek, dne 13. t. m., smo spremili k večnemu počitku 88

let starega posestnika Franca Šimonič iz Spodnjega Mestnega vrha. Rajni, vzgleden krščanski gospodar, je živel z božjimi načeli: kristjan moli, delaj in trpi! Kot Marijin častilec je bil dolgoletni svetogorski romar, občinski odbornik, oče revnih, in star ter trajen naročnik »Slov. Gospodarja«. Čeprav je zadnja leta osem let bolehoval, pa voljno in potrpežljivo prenašal svojo bolezen, večkrat spreviden s sv. zakramenti za umirajoče. Kot dobitnik revnih se je tudi na sedmini nabrala zbirka 400 kron za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Rajni zapuščala žalujočo ženo-vdovo in tri nedorasle male otroke. Blag mu spomin! Ostalim naše sožalje!

Sv. Martin na Pohorju. Po noči dne 14. t. m. ob enih popolnoči, je udarilo v hlev g. Leopolda Ačko, posestnika v Zgornjem Prebukovju, ter mu je požar razen živine vse uničil. Na pomoč je prihitela požarna bramba od Sv. Martina pod vodstvom šolskega upravitelja in društvenega tajnika g. Ant. Podvrtnik ter je z velikim trudom delala, da se ni ogenj razširil po drugih s slamo kritih poslopjih. Zahvaliti se je tudi pridni mženskam za donos vode, g. Leopoldu Vorša, društvenemu načelniku, za prevoz brizgalne, orodja in moštva. Škoda znaša 50.000, zavarovano ni bilo ničesar.

Dobrna pri Celju. Odšel je od nas trgovec g. Joža Hrastelj v Gornjo Radgono. Deloval je marljivo na polju organizacij, bil občinski odbornik in se sploh pri socialnem delu živahno udeleževal, zato ga bomo zelo pogrešali. Želimo mu tudi na njegovem novem mestu sreče in blagoslova!

Šmarje pri Jelšah. Dne 12. avgusta t. l. je bila naša skoraj nova župnijsko-romarska cerkev »Marija na jezeru« slovesno blagoslovljena. Vročja želja nas vseh pa je bila, da bi bil kmalu posvečen njen popolnoma novi veliki oltar, ki je z okraski vred iz belega kamna. In to željo nam je izpolnil zadnje nedeljo naš prevzvišeni knezoškof Andrej, ki je v kljub skrajno slabemu vremenu že v soboto prišel k nam, prisrčno pozdravljen od domačega g. župnika, okrajnega glavarja, gerenta okrajnega zastopa, obeh žuapnov, načelnika konkurenčnega odbora in požarne brambe, zastopnikov Orla in Marijine družbe ter množice vernega ljudstva. Takoj po opravljenih cerkvenih molitvah je v lepem spremstvu obiskal naš tri leta stari Katoliški dom. V nedeljo pa nas je po skoraj štiri ure trajajočem posvečenju bodril na zaupno češčenje Matere božje in za vneto obiskovanje v tabernakelju navzočega Boga. Le prehitro nas je moral zapustiti preblagi nadpastir. Toda Šmarčani in še posebe naša mladina so takoj po odhodu napolnili do zadnjega kotička precej obsežno dvorano Kat. doma, da dajo duška svoji veliki hvaležnosti in otroški vdanosti do svojega knezoškofa. Vsebinsko vse presrečne proslave je zrcalil že napis na mogočnem slavoloku pred domom: »Šmarska mladina pozdravlja mladinsko škola Karlina: Bog živi!« Ej, to ti je bilo navdušenje, ko je mladinski voditelj v zbranih besedah proslavljal posvetitelja našega oltarja ter omenjal, da nam je zapustil prelep dokaz svoje naklonjenosti tudi s tem, da je imenoval našega župnika za dekana! Vsi navzoči so prepevali najlepše narodne pesmi tako navdušeno, da so komaj prišli do besede naši že prav dobro izurjeni igralci in nam v igri »Na dan sodbe« pokazali bedo brezposelne družine in usmiljeno ljubezen dobrega krščanskega srca. Zares, ta nedelja je prvovrsten zgodovinski dan za šmarsko cerkev, ki take slovesnosti že od leta 1721 naprej ni več obhajala, in pa za naš Katoliški dom, ki hoče vselej delovati v duhu Vrljšekovem in po navodilih njegovega vrljšekovega naslednika gosp. knezoškofa Andreja.

ZA NAŠO DECO

SALOMONSKA RAZSODBA.

Bogatemu trgovcu Abbedinu je u-tekel najspretnejši suženj. Zato ga je šel iskat sam in ga je nazadnje tudi izsledil v neki čajni gostilnici. Tam je sedel Ali — tako je bilo sužnju ime — mirno v najlepši svoji obleki, kadil in srebalo čaj. Abbedin ga je takoj zgrabil za vrat in ga je hotel odvesti domov. A kako se je prestrašil, ko je Ali, ki je bil močnejši od svojega gospodarja, prijel njega samega in kričal na ves glas: »Tako, pasji sin, sedaj Te imam! Ti si moj suženj Ali, ki mi je pokradel toliko blaga in potem ubežal! Takoj z mano domov!« Abbedin se je Aliju jedva izvil iz rok. Ljudje pa, katerih je bilo vse polno, so odvedli oba k sodniku, naj razsodi, kateri izmed njiju je gospodar in kateri je suženj.

Sodnik, star gospod z dolgo, sivo brado, je nekaj časa premišljeval, a nato pa je poklical rablja in mu je nekaj pošepetal na uho. Potem je zaklical: »Pokleknita oba tam-le na prag, in sicer tako, da bosta obrnjena proti meni! Zdaj pa pripognita oba vsak svojo glavo napram meni!« Gospodar in suženj sta slušala, nihče ni vedel, kaj bo in nastopila je velika tišina. Zdajci pa je zagrmel sodnik: »Rabelj, odsekaj Aliju glavo!« Effft — je zazvenel rabljev meč po zraku, pa še hitreje je šinil Ali kvišku, med tem ko se Abbedin ni ganil. — Navzoči ljudje so zdaj razumeli sodnikovo modrost, z glasnim vikanjem in smehom so prijeli sužnja Alija, ki se je iz strahu za svojo glavo izdal, ga izvlekli na dvorišče, ter mu tam naložili pošteno zaslužnih batin. Sodnik pa se je Abbedinu v slovo nasmehnil in si je gladil svojo dolgo sivo brado, veseleč se svoje življenske modrosti.

PREVIDNOST.

Bogataš se je izprehajal nekoč po svojem obširnem posestvu in je prišel tudi na svoj sadovnjak. Tam je videl na pritličnem drevesu dve lepi hruški. Ker mu je sadje zelo ugajalo, je naročil vrtnarju, naj mu pošlje ti hruški na dom. Vrtnar je imel šestletnega sinčka, kateremu je izročil hruški, naj ju ponese gospodarju. Gospodar je pošiljatev sprejel in je takoj ugriznil v eno izmed hrušk, a drugo pa je daroval otroku. Kako se je začudil, ko je videl, da je fantek izvlekel iz žepa nožič in je začel hruško lupiti. »Kaj? Jaz kot gospodar jem hruško, ne da bi jo olupil, Ti pa tega ne bi mogel storiti?« — »Da«, je odgovoril deček, »tudi meni ugaja hruška bolj, ako ni olupljena, ali na potu do Vas mi je padla ena izmed hrušk v blato, zdaj pa ne vem več, katera je bila.« — Zdaj je seveda tudi gospodar vzel v roko žepni nožek.

Zanimiv poizkus.

Za ta poizkus potrebujemo navađen kozarec, prstan in košček niti,

na en konec niti privežemo prstan, na drugem pa napravimo v niti vozec srednje velikosti. Vozec primemo z desno roko, močno s palcem in kazalcem, naslonimo laketa na mizo in nastavimo nit s prstanom tako, da visi v sredini kozarca. Roka mora pa biti pri tem povsem mirna. Ne mislimo zdaj na nič drugega, kakor samo na prstan. V par minutah začne prstan na niti nihati tem in tja ter zadeva kmalu ob stene kozarčeve. Pazljivo poslušajmo in dajmo prstanu povelje, naj naznani čas. Ako res samo na čas in na prstan mislimo, bo prstan takoj začel nihati in ob kozarcu bo udaril čas sledeče ure. Ako je n. pr. $\frac{3}{4}$ na 5, bo potrkal prstan 5-krat na steklo. Pri večji vaji bo naznanil po celi uri še tudi četrtinke, ali pa bo s trkanjem odgovoril še tudi na razna druga vprašanja, n. pr. koliko oseb je v sobi, njih starost itd. To pa bo mogoče samo tedaj, ako se oseba, ki drži prstan, povsem poglobi v poizkus in misli samo nanj. Take poizkuse lahko izvajate brez vsake skrbi; pri tej stvari ni nič nadnaravnega ali spiritističnega. Vse vkup je samo potrdilo psihološkega (dušeslovnega) zakona, torej povsem prav navadna stvar, ki pa radi tega ni nič manj zanimiva.

SMEŠNICE.

Kako razločujemo dvojčke. Soseđa materi: »Ne vem, kako morete razločevati Vaša dvojčka, saj sta si na las enaka!« — Mati: »O, to je prav lahko. Eden je Tine, drugi pa Jože.«

NAŠA DRUŠTVA

Dol pri Hrastniku. V 36. številki Vašega lista ste objavili poročilo o otvoritvi n blagoslovitvi novega Društvenega doma na Dolu pri Hrastniku. Društveni dom na Dolu je drugi večji društveni dom v laškem okraju. Na prvem mestu so dosedaj Trboveljčani. Zaslugo za novo zgradbo Društvenega doma na Dolu ima seveda visoko razvita zadružna misel dem Dolani sploh. Moramo pa na tem mestu izreči zahvalo in javno priznanje gospodom, ki so pri tem važnem delu največ pripomogli. V imenu vseh tistih, ki se z Dolani veselimo njihovega napredka, boji izrečena zahvala v prvi vrsti g. duhovnemu svetniku župniku Gorjupu, kaplanu Safošniku in županu Drakslerju. Pred leti se je postavila krasna cerkev, potem vodovod, letos Društveni dom in sedaj se je blagoslovil temeljni kamen za novo šolsko poslopje, vse to bo še poznim zanamcem priča požrtvovalnosti in podjetnosti mož, ki vodijo v tej dobi dolsko župnijo in občino.

Bočna. Prejšnjo nedeljo, dne 9. t. m., se je vršil v našem sosednjem mestu Gornjemgradu prelepo uspeli dekliški tabor, kate-rega se je udeležilo nad tisoč deklet iz cele gornjegrajske dekanije. V izvrstno lepih, dobro premissljenih govorih je več govornikov — najprej izvrstno lepa pridiga v cerkvi g. p. Akvin iz Nazareta — in potem v graščinski dvorani dekleta navduševali za lepo, pošteno krščansko vedenje, prekrasno lepo jim je lepe čednosti na srce polagala g. profesorica Stupica iz Maribora. Bog ji obilno poplačaj trud in njeno iskreno ljubezen in skrb do deklet. Prav dobro so še

Ve si pomagati! Stric: »Pojdi sem, danes Ti bom dal ribje olje piti jaz. Saj ni treba, da bi to delal vedno stari oče.« — Mali nečak: »Ljubše mi je, da mi ga da stari oče. Njemu se roka trese in ga polovico izlije iz žlice. In tako mi je treba tega zdravila veliko manj požreti.«

Kaj vse igra zahteva! Mali Franček je dobil nove hlače, a zvečer so bile na zadnji plati vse raztrgane in polne lukenj. Mati (prestrašena): »Pa kaj si napravil s hlačami?« — Franček: »Igrali smo se trgovino in jaz bil švicarski sir.«

UGANKA IN NALOGLI.

1. Če čitaš besedo od spredaj nazaj, pomenja žensko krstno ime, od zadaj naprej pa angeljski pozdrav: katera beseda je to?

2. Neka knjiga ima 1. in 2. del, torej sta pravzaprav dve knjigi. Debelost vsake knjige (samo papir) znaša 2 cm, debelost vsake izmed štirih platnic pa 3 mm. Če stojita obe knjigi na polici druga poleg druge, kako dolgo pot napravi črvček, ki preglo-da papir, da pride po najkrajši poti od naslovne strani 1. dela do zadnje strani 2. dela?

3. Vzemi steklenico in najprej določi na oko, kolikokrat je obseg zgornje odprtine v višini steklenice zapaden? Čudil se boš, kako se oko moti!

★

govorili g. Jamnik in še nekaj drugih deklet. Vsa čast in hvala in zahvala dobrim pevcem in tamburašem, ki so izvrstno lepo rešili svoje naloge!

Hoče. Telovadni odsek Orla v Hočah v pri-zori v nedeljo, dne 30. t. m., dvakrat v svojem Društvenem domu lepo gledališko pred-stavo »Zapravljivec« v treh dejanjih in os-mih slikah in sicer prvokrat ob treh popo-dan in drugokrat ob osmih zvečer. Med od-mori igra priljubljena domača godba. Vsi prijatelji poštene zabave so prijazno vab-ljeni! Bog živi!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. V nedeljo, dne 30. septembra, popoldne po večernicah se vrši v stari šoli redni letni občni zbor tukajšnjega Katoliškega prosvetnega društva. Iz za-nimivih poročil se bo videlo vso koristno delo za izobrazbo in vzgojo naše mladine. Ob enem bo pa tudi predavanje o zgodovini naše fare, kar bo vsakega domačina gotovo zanimalo. Razven tega še bosta dve igri: »Skrivnostna zaroka« ter »Dva gluha«. Na svidenje na prireditvi!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo va-bi vse svoje redne člane na občni zbor v nedeljo, dne 30. septembra, popoldne po večernicah v uti g. Pergerja. Zaupniki, pobe-rite čimprej zaostalo članarino, da bodo imeli vsi člani volilno pravico. Prosvetni pozdrav!

Braslovče. Kat. prosvetno društvo obhaja v nedeljo, dne 30. t. m., slovesno svojo 40let-nico ob priliki prve skupne prireditve prosvetnega okraja Braslovče s sledečim spo-redom: Dopoldne ob pol desetih slovesna služba božja s cerkvenim govorom. Nato dekliški tabor prosvetnega okraja Braslovče pod vodstvom profesorice M. Štupca iz Ma-ribora v Društvenem domu. Po dekliškem taboru otvoritev prosvetne razstave. Popo-dne ob treh: 1. Ob 40letnici Kat. prosvetnega

društva v Braslovčah, govor. 2. Pevske točke pevskih zborov iz Št. Jurija ob Taboru, Št. Pavla pri Preboldu in Vranskega ter iz Braslovč. 3. Govor zastopnika Prosvetne zveze iz Maribora. Po tem sporedu prvi radio-koncert na vrtu Društveneag doma s prosto zabavo. Prijatelji katoliške prosvete od blizu in daleč vabljeni!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Nedeljska orlovska prireditve je sijajno uspela. Ob pol desetih je bil sprejem na kolodvoru, nato sprevid in sv. maša. Slavnostno pridigo je imel vlč. g. kanonik Vraber. Ob treh popoldne je bil telovadni nastop, kateremu je pristostvovala ogromna množica ljudi. Med očinštvom je bilo opaziti g. ravnatelja dr. Štera, ravnatelja steklarne in mnogo drugih odličnih slatinskih gostov. Točno ob napovedani uri so nastopile članice. Kakor rožice na vrtu jih je bilo videti. Nato domači člani z zanimivo skupino in mladenke z ljubko simbolično vajo. Naraščaj: orličji in gojenke, kako so vam telovadili, peli in igrali; odsev mladosti, veselja in zadovoljnosti. Odmor. Z načelniškega odra se je oglašil g. Peršuh. V mogočnem programatičnem govoru je orisal pomen in poslanstvo orlovstva. Orodna vrsta, navdušeno pozdravljena, je izvajala izborno prav težke vaje. Posebno so ugajale občinstvu simbolične vaje članice »Za materjo« in »Lepa naša domovina«. Kot zaključek nastop članov. Prireditve je pokazala, da se širi, da cveti med našo mladino orlovska misel in da ima veliko navdušenih prijateljev. Posebna hvala gre vlč. g. nadžupniku, ravnateljstvu zdravilišča, obratovodju premogovnika Sv. Križ ter gg. Ogrizeku in Krumpaku.

Slovenska krajina. V nedeljo, dne 30. t. m. bodo naredili vsi prekmurski orlovski odseki izlet v Beltince. Tam bo ob treh popoldne telovadni nastop članov, članic in naraščaja. Prekmursko orlovstvo napreduje sicer počasi, a stalno, in upamo, da bo tudi nastop pripomogel, da se orlovske vrste pomnožijo in utrdijo. Vabimo zato vse dobre prijatelje naše mladine, da prihitijo in dajo s tem priznanje našemu orlovskemu delu! Bog živi!

Šmartno pri Slovenjgradcu. Na Marijin praznik, dne 8. septembra, je šmartinska fara zopet imela lepo slovesnost. Dopoldne se je nadtisočglava množica ljudstva zbrala na prijaznem Homcu k službi božji, da počasti najprvo svojo nebeško kraljico. Pridigoval nam je šoštanjski mestni župnik g. Gril. Po službi božji pa se je zbralo vse ljudstvo zunaj cerkve okoli lepo okrašenega odra. Domači moški zbor je zapel najprvo mogočno pesem, nakar je g. J. Rotovnik otvoril slavnostno zborovanje. Globoko nam je segala pesem, ki jo je spesnil g. župnik Zemljč za 30letnico Kat. bralnega društva v Šmartnem. Ubrane so bile besede, katere je govoril govornik iz Maribora za 700letnico ustanovitve lavantinske škofije, za 10letnico ujedinenja in za 30letnico ustanovitve bralnega društva. Podučne in vzpodbudljive so bile besede, s katerimi nam je g. mestni župnik Gril govoril o pomenu društvenega doma ter nam n. pr. iz Šoštanja na nazoren način pokazal, kako je treba praktično delati za kulturno središče, za društveni dom. Zapeli so končno pevci ubrano pesem, nakar je ob pol enih zaključil predsednik nad vse pričakovanje lepo uspelo zborovanje. — Popoldne po večernicah pa je bila še ena slavnost. Orlovski odsek je obhajal 5letnico poživitev svojega, sedaj tako uspešnega dela. Na župnijskem, lepo okrašenem vrtu je bilo vse polno domačinov, a v častnem številu so se odzvali vabilu gostje iz Slovenjgradca in okolice. Orlovski odsek pa je na ta svoj nastop tudi lahko ponosen. Vse točke so članice in člani dobro izvršili, prav posebno pa je gledalcem ugajala simbolična vaja članic. Za nadaljne vztrajno in neumorno delo je iz srca v srce govoril brat starešina iz Maribora. Po izpeljavi vseh

točk je bila še kratkotrajna, a zato pa prav iskrena prosta zabava. — Ta dan nam bode gotovo dolgo časa ostal v spominu!

Središče. Slov. kat. izobraževalno društvo v Središču naznanja vsem svojim članom in članicam, da se vrši njega redni letni občni zbor v nedeljo, dne 23. t. m., ob 7. uri zvečer. Poleg običajnega sporeda je tudi na dnevnem redu zanimivo predavanje s skioptičnimi slikami g. prof. Pavličja iz Murske Sobotice. Med posameznimi točkami pa udarja domači tamburaški zbor. Člani in članice, kakor tudi vsi naši prijatelji in somišljeniki vabljeni!

Pilštanj. Kdor hoče biti vesel, naj pride na praznik Pilštanjanov, na miholsko nedeljo, dne 30. septembra, v Lesično, kjer priredi Kat. prosvetno društvo Pilštanj tombolo na travniku pri g. Kolarju ob pol treh popoldne. Dobitkov je 300, vsi zelo lepi, primerni za miholsko nedeljo; med njimi je 5 tombol: moško kolo, blago za moško obleko, blago za žensko obleko, kladra drv, ura-budilka. Pa tudi drugih, jako lepih dobitkov, je dosti. Za eno srečko plačaš samo 3 Din in lahko upaš, da bo kolo tvoje, ali pa dobiš kaj drugega, da te bo kar neslo z Lesične domov. Pa tudi za zabavo bomo poskrbeli, da bo res naš praznik lep. Prijatelj, če hočeš poslušati koncerte in predavanja potom radija, ki ga bo naše društvo nabavilo z dobičkom tombole, ne zamudi prilike, koder lahko pokažeš svojo dobrosrčnost in naklonjenost do napredka!

Nadaljevanje dopisov.

Svečina. V bližnjem času bomo imeli ustanovni zbor prosvetnega društva. Da si ga prej ko prej ustanovimo, je že kričeča potreba. Fantom in dekletam, ki zapuščajo šolo, se mora nuditi nadaljna izobrazba in zabava. Kdo jim bo to dal, če ne naša prosvetna društva! Tudi poštena zabava pri mladini igra veliko vlogo. Torej fantje in dekleta, že zdaj mislite na to, da boste pripravljeni zato, in z veseljem pristopili, ko pride čas!

Gornja Radgona. Pretekli teden je bilo v Gornji Radgoni precej razburjenja in to zaradi zločinsko-zlobnega napada v »Jutru« proti gospodu župniku. Kakor je izjavil g. župnik, je vložil tožbo zoper krivce. Zanimivo je dejstvo, da se demokrati sami zgražajo nad tem napadom. — Avtobus Maribor — Gornja Radgona je kljub večkratnim opominom ostal vstrajen v svoji prehitri vožnji. Sedaj mu bodo občine prisiljene predpisati globo, če se ne bo ravnal po predpisih. — Nov trgovec je te dni otvoril prodajalno v Gornji Radgoni in sicer v hiši bivše Gospodarske zadruge, to je Joža Hrastelj, brat našega oblastnega poslanca.

Listnica uredništva.

F. M., Velika Nedelja: Vaš dopis smo izročili tajništvu SLS, objaviti pa ga ne moremo! — J. L., Sp. Hoče: Vaše pripombe glede živinske razstave v Mariboru smo izročili okrajnemu zastopu v Mariboru, da jih upošteva. — Krajevna organizacija SLS Ljutomer: O shodu smo prejeli poročilo od drugod. Za vašo pozornost se zahvalimo in priporočamo v bodoče! — N. F., Sladka gorca: Želimo seveda, da vam ostane društvena soba, ali razmer ne poznamo, zato ne vemo kaj napisati. — Hoče: O smrti Oniča in Kolarja smo prejeli dva dopisa, objavimo prvega. — Fr. E., Slovenjgradec: Tako obvestilo priobčimo le s privoljenjem dotičnega, ker je strankarsko. — Raznim: Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti vsega! Kar ne zastari, pride prihodnjič!

Dobro je povedali! Kmet je prišel v mesto. Ljudje so strašno vkup leteli. Pa je vprašal kmet nekega gospoda: »Kaj pa je, za božjo voljo?« — Gospod se je hotel malo ponorčevati iz kmeta ter pravi: »E, kaj! Čudež se je zgodil. Krava je na trgu jajce zlegla!« — Kmet mu je pa odgovoril: »To je pa res! Saj se iz tega jajca izvali tele tako kot ste vil!«

Varčen kmetič! Kmetič se je hotel peljati iz Poljčan v Konjice. Toda vlak mu je bil predrag, zato je začel glihati. Uradnik ga zavrne, da se tu nič ne gliha. Kmet pa reče: »Že prav! Grem pa peš! Pa povem vam, še klicali me boste, pa vam bom figo pokazal!« In res je šel peš naprej. — Kmalu pride vlak za njim, pa kmet mu reče: »Le žvižgaj, krota, saj sem dejal, da me boš še klical! Pa ne grem, še zastoj ne!«

Močan premog. Pravijo, da nekeje v laški okolici kopljejo silno močan premog. Ko so nekega rojaka vprašali, če je res tisti premog tako močan, je dejal: »Res je, res. Oni teden so z njim zakurili lokomotivo v Mariboru, pa je šla skozi Ljubljano v Trst, pa kar v morje, ni je bilo mogoče ustaviti.«

Tolažba. Sluga tovarišu: »Zakaj jokaš?« — Tovariš: »Mojemu gospodarju so eno nogo odrezali!« — Sluga: »In ti jokaš? Saj boš vendar za naprej samo en čevelj snažil!«

Kaj je hujše? Prvi: »Ti, prijatelj, pomisli, predno pridem jaz v tretje nadstropje, mi strašno bije srce! Ti si srečen, ko stanuješ v prvem!« — Drugi: »E, kaj! Kadar pridem jaz v prvo nadstropje, me pa bije žena!«

Franček-pijanček nasedel! Franček-pijanček je prišel domov brez ključa. Žena mu je morala priti odpirat. Ker pa je vedela, da je Franček rad ljubosumen, je dejala: »Ali si ti, Janez?« Franček je debelo gledal in poslušal. Celi teden se potem ni ganil z doma, pač pa je s puško čakal Janeza, ki ga pa seveda od nikoder ni bilo. Žena pa se mu je smejala in je bila vesela, da je bil mož celi teden trezen.

Umazana ušesa. Mati: »Pa, da te ni sram s tako umazanimi ušesi v šolo!« — Sinček: »Mama, to je zelo koristno, ker se učitelju gabi, da bi me uhljal!« (»Iz otroških ust.«)

Ha! Ha! Ha! Kdor se smeji na ha, ta naj takoj spozna, da pač najbolje stori, če takoj naroči »Iz otroških ust«, I. del, za Din 8.50 in II. del za Din 16 v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

KMETOVALCI! OBRTNIKI! Vaše vloge so sigurno naložene pri Južnoštajerski hranilnici v Celju, — Cankarjeva ulica 11, nasproti pošte. Obrestovanje je zelo ugodno. Poštni čekovni račun št. 10727. 1143

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SLEDECE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: **Naša država.** (Razprodano.)
2. Dr. Leopold Lenard: **Jugoslovanski Piemont.** Din 7.—
3. Dr. Leopold Lenard: **Slovenska žena v dobi narodnega preporoda.** Din 10.—
4. **Moj stric in moj župnik.** Din 4.—
5. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, I. del** Din 8.—
6. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, II. del** Din 10.—
7. H. G. Wells: **Zgodba o nevidnem človeku.** Din 7.—
8. B. Orczy: **Duščica, I. del** broš. Din 16.—, vezan Din 30.—, II. del broš. Din 25.—, vezan Din 40.—, III. del broš. Din 32.—, vezan Din 44.—
9. A. Conan Doyle: **V libijski puščavi.** Din 12.—
10. Arnold Bennett: **Živ pokopan.** Din 8.—
11. Illamo Camelli: **Izpovedi socialista.** Din 16.—
12. E. R. Burroughs: **Džungla, I. del** Din 18.—, II. del Din 14.—
13. Elza Lešnik: **Šumi, šumi Drava . . .** Din 5.—
14. Matija Ljubša: **Slovenske gorice.** (Razprodano.)
15. Erckmann-Chatrion: **Zgodbe napoleonskega vojaka.** Din 12.—
16. Antonio Fogazzaro: **Mali svet naših očetov.** Din 28.
17. Anton Kosi: **Iz otroških ust.** Din 8.—
18. Dr. J. Jeraj: **Kadar rože cveto.** (Razprodano.)
19. J. F. Cooper: **Zadnji Mohikanec.** Din 11.—
20. Pavel Keller: **Dom.** Broš. Din 22.—, vezan Din 35.—
21. Gabriel Majcen: **Zgodovina Maribora.** Din 20.—
22. H. R. Savage: **Snubitev kneza šamila.** (Še ni izšla.)
23. Kazimir Przerwa-Tetmajer: **Rokovnjači izpod Tatre in druge povesti.** Broš. Din 16.—, vezan Din 28.—
24. Arthur Sills: **Smrtna past.** Din 9.—
25. Anton Kosi: **Iz otroških ust, II. del** Din 16.—

Pevski zbori! Ali že imate Pevčvo pesmarico? V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška in Aleksandrova cesta, jih dobite. Vsak snopič po Din 10.—.

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine **Radranje** se da potom javne dražbe do 31. marca 1935 v zakup. Dražba se vrši v soboto, dne 22. septembra 1928 ob 9. uri predpoldne v prostorih sreskega poglavarja v Mariboru, desni breg, soš'a štev. 8.

Sreski poglavar v Mariboru desni breg, 1127 dne 15. septembra 1928.

Dr. O. I.:

ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU.

Zgodovinska povest.

Zadovoljen se je vračal, saj to, kar je hotel, je dosegel, sedaj ima župnika in Agato v svoji moči. Prav škodoželjno se je zasmel, ko je prišel domu, saj davno je že hrepenel po tem, da dobi zadoščenje; sedaj je prišla tudi prilika, da pove graščakinji vse, kar ve o njenem sinu in Agati. —

Koloman Šef je smatral za potrebno, izkoristiti dejanski položaj, kolikor se je dalo. Sestaviti je bilo prošnjo na škofa Martina Brennerja za dovoljenje zidanja nove cerkve. Toda zdelo se mu je bolj umestno, da ne piše on sam te prošnje, ampak kdo drugi, ki je temu tudi bolj vešč.

Pri tem mu je prišel na pomoč trški pisar Mihael Gale. Bil je doma dol nekje pri Ptujju, starši so imeli lepo posestvo, vsled česar so dali brihtnega sina v šole, da bi postal duhovnik. A Mihael, ki se je spočetka pridno učil, je dobival od matere na tihem preveč denarja, zato se je raje potikal po gostilnah in začel zanemarjati uk. Vsa svarila učitelja niso dosti zalegla, nekoč

MALA OZNANILA

Hlapec, pošten, dober, se sprejme na večjo kmetijo. Naslov v upravi lista. 1120

Viničarja s 3—4 delavnimi močmi sprejme Fric Glaser, Ruše. 1128

Viničar s 5 delavnimi močmi se sprejme. Vprašati v trgovini Maribor, Grajski trg 2. 1134

Viničarja z več delavnimi močmi išče A. Zencovich, Razvanje-Pivola, p. Hoče. 1136

Kmečke dekile, nad 30 let staro, razumno in odločno, ki razume in izvršuje vsa gospodinjstva opravila, se sprejme takoj kot gospodarica v župnišče v stalno službo. Prijave na upravo lista. 1121

Deklico 16 do 18 let, pridno in pošteno, sprejmem v službo, ki bi pomagala pri gospodinjstvu in prekaževalnici kot prodajalka in učenca ter mladega pomočnika začeti sprejme mesarija Franc Grobušek, Brežice. 1124

Kmečko dekile, vajeno hišnega in poljskega dela, ne pod 20 let staro, se sprejme v trgovsko hišo na deželi. Prednost ima taka, ki je v boljši hiši že služila. Ponudbe pod »dobro plača« na upravo lista. 1119

Lepo posestvo, 11 oralov, 10 minut od glavne ceste, se prodaja. Cena 100.000 D. Več pove Matija Pekar, gostilna, Sv. Jakob v Sl. gor. 1125

V Vojniku, par korakov od cerkve, se takoj pocieni prodaja eno malo posestvo. Več se izve pri lastniku Juriju Hribar, Lisce 47, pošta Celje. 1137

Večje posestvo kupim. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Vdovec«. 1139

Kuharica, ki ima veselje do gospodarstva, išče mesta v župnišče. Naslov v upravi lista. 1146

Vinograd pri Mariboru z bogato bratvo, veliko gospodarsko hišo s pohištvom, se prodaja za 250.000 D. Posredovalnica Rapid, Maribor, Gosposka 28. 1148

Pridno, močno in pošteno dekile za vse se sprejme v Dešnem, župnija Makoproti dobri plači s 1. okt. le. Poizve se natančneje osebno ali pismeno v župnišču Braslovče. 1139

Hrastelj - Gornja Radgona

Nova trgovina, v hiši bivše Gospodarske zadrage, v Gornji Radgoni,

JOŽA HRASTELJ

je otvorjena! V njej najbolje kupite vse, kar potrebujete, posebno manufakturo in špecerijo. Prepričajte se in pridite v trgovino 1141

Hrastelj - Gornja Radgona

Jožef Farkaš

TRGOVEC SV. JURIJ OB ŠČAVNICI

priporoča slavnemu občinstvu svoje najnovjše, dobro sortirano jesensko in zimsko blago, barhentov, flanelov, štofa, sukna, sviterjev, pletene robce, posteljne, konjske odeje itd. Cene jako nizke! Postrežba solidna! Prepričajte! — Za mnogoštevilen obisk se priporoča trgovina. 1145

se je celo stebel v neki pivnici in bil nekaj dni zaprt. Ker je bilo videti, da ni misliti na poboljšanje, je bil izključen iz šole. Dokler so starši še živeli, je še shajal, a po njih smrti si je moral iskati sam svoj zaslužek.

Ker je znal dobro pisati in brati, je našel še vedno vire, da je mogel shajati. Poznejša leta so ga izučila, da ni bil več tako lahkomisljen je bil pisar v tem in onem trgu, nazadnje je prišel v Šent Lenart, kjer se je tudi oženil z Nežo Sporer, hčerjo tržana Tomaža Sporer. Ker s svojo malo plačo ni mogel lahko shajati, je pisal za različne osebe, ki niso bile pismene, zato pa je dobival raznovrstne datatve, bodisi v denarju, bodisi v živilih.

Do njega se je obrnil tedaj Koloman Šef ter mu razložil vse, kar bi se naj poročalo. Ker je bil Gale s svojo ženo pristaš luteranske vere, je sestavil tem rajši prošnjo in navedel med drugim vseh trinajst čudežev, ki so se že zgodili na tem kraju. Prošnja je bila tedaj sestavljena čisto po želji Kolomana Šefa. Šlo pa je za to, da dobi tudi potrebne podpise od vplivnejših oseb. Zato se je zopet podal k oskrbnikom graščin Velika Nedelja, Cmurek, Negova, Maribor, Polhaimb, Winterfeld, Biltovž, Stubenberg in Borel, ki bi se

Konserviranje sadja
ni umetnost, če znaš! Zato si kupi to knjigo v
Cirilovi tiskarni v Mariboru. Knjiga stane Din 15.—

Pletene veste

iz lepe in trpežne volne: za ženske 75 Din, za moške 95 Din, 85 cm dolge jopice 135 Din, veste rozaste s svilo 100 Din, bluže za zvezati 55 Din, debeli topli leibi 80 Din, kakor vse druge pletenine kupite najceneje v pletarni M. Vežjak, Maribor, Ve trinjska ulica 17. 1025

Sode vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih cenah Fran Repič, sodarsko podjetje, Ljubljana, Trnovo. — Pomočnike sprejme v stalno delo. 691

Dva sode, skoraj nova, 2100 in 2300 l, prodam. J. Krajnc, Ptuj, Ljutomerška cesta 18. 1122

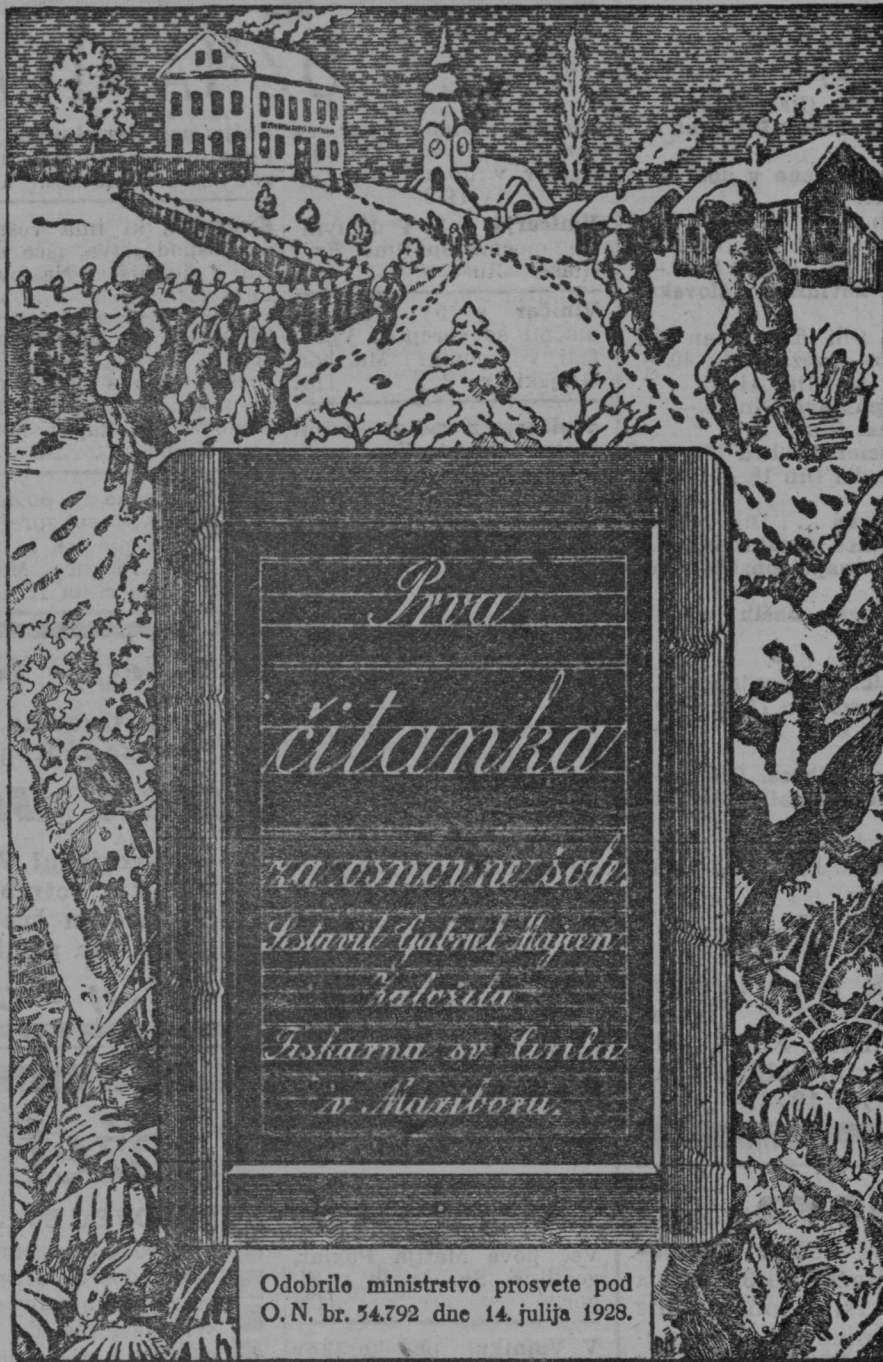
Vinski sodi se prodajo po ugodni ceni. Vprašati v »Vinski kleti«, Maribor, Vetrinjska ulica 9.

Vinske sode prodaja F. Gnilšek, trgovec z vinom, Maribor, Razlagova ulica 25. 1135

Hrastove prage (švelarje) normalne kakor tudi vsake vrste trdi les: hrast, javor, črešnjo, lipo, jesen, hruško, oreh kupuje stalno ter prosi ponudbe na Rudolf Dergan, trgovec v Laškem. Kupi tudi kak hrastov ali bukov gozd v bližini železnice. 1081

Ovčjo volno

cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najbolje. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Odobrilo ministrstvo prosvete pod O. N. br. 54.792 dne 14. julija 1928.

Naslovna stran „PRVE ČITANKE“, ki je letos izšla v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. To čitanko vsem šolam toplo priporočajo nam nasprotni listi, češ da je — klerikalno delo!

Jetika

se ozdravi, pri znanem zdravniku dr. Pečniku, — gora! — gozdi! — gozdni zavod Sečovo, pošta Rogaska Slatina. 1132

Kompleten studenec z vevi in vsemi prituklinami se prodaja. Naslov pove uprava lista. 1130

Obiralca hmelja, ki je 4. septembra zgubila na kolodvoru v Celju svoj zaslužek, naj se javi župnemu uradu Sv. Marka niže Ptuja. 1138

Zgubila se je srebrna ura z verižico na cesti od Ptujja do ptujске pristave. Pošten najditelj se naproša, da jo odda v župnišču Sv. Bolfank v Slov. gor., proti nagradi. 1117

Dobro ohranjene moške in ženske obleke na prodaj. Maribor, Vrazova ul. 9 III, vrata 8. 1118

Dva konja prodaja Delavska pekarna v Mariboru, Tržaška c. 36—38. 1133

Lovski paznik (logar ali Förster) išče službo za takoj. Naslov v upravi lista. 1116

Majer zanesljiv, s 4 delavskimi močmi iz okolice, se sprejme pri Mariji Linger, Maribor, Koroščkova ulica 32. 1104

Majer s šestimi delavnimi osebami nad 14 let, se sprejme na lepo posestvo v Selnici ob Dravi. Prednost ima oni, ki se razume na hmeljarstvo. Ponudbe na: Mira Penič v Maribor, Vetrinjska ulica št. 9. 1131

Strugarski pomočnik, vojaščine prost, deloma izvežban tudi v mizartsvu, se sprejme takoj v službo. Ponudbe pod »Strugar« na upravo lista pod številko 1128

naj podpisali kot priče za resničnost čudežev, ki so se zgodili, kar so ti tudi storili.

Nazadnje je prišel Šef k oskrbniku Mihaelu Trenak v Hraštovec.

Le-temu je prišel prosilec ravno prav. Na ta način je zvedel vse podrobnosti celega večera in kdo se je udeležil shoda od tržanov.

Trenak se dela prav začudenega, ko sliši tudi ime Nürnberger in njegove hčere Agate.

»Meni se zdi,« meni Trenak navidezno malomarno, »da sta prišla ta dva samo iz radovednosti, ko sta vendar prepričana katoličana.«

»O milostljivi gospod, mislim, da sta prišla v prav resnem namenu, kajti prinesla sta večjo svoto denarja, katero sta izročila meni, tudi je obljubil gospod, da bo še tudi drugače podpiral, kedar se začne z zidanjem cerkve.«

»Tako, tako,« mrmra Trenak nekako zadovoljno, srca pa je polno veselja ob tem poročilu, zato se tudi nič dalje ne obotavlja, da podpiše prošnjo, katero predloži Šef. Saj si je mislil, storilo se bo že vse, da se prošnji ne ugodi.

Koloman Šef je odšel ves srečen iz Hraštovca, kajti prepričan je bil, da se mora prošnji ugoditi, ki je podprta s podpisi tako uglednih oseb.

Ker je imel trški pisar ravno opravke v Gradcu, mu je izročil Šef prošnjo, da jo je predložil sekovskemu škofu Martinu Brenner.

To je bilo začetkom meseca novembra leta 1599.

A tudi nasprotniki skakaške sekte niso držali križem rok. Še isti večer se je zvedelo vse, kar se je zgodilo v kapelici. Posebno to, da se je udeležil shoda tudi župnik iz Šent Lenarta, je razburilo vse strogo verne tržane.

Katarina Nürnberger je bila kakor iz sebe in tisto noč ni mogla zatisniti oči.

»Zdaj vidiš,« je rekla svojemu možu, ko se je že spravljala k počitku, »kakšen protestant je naš župnik. To vendar presega vse meje, da se še katoliški župnik udeleži norčije take prismojnene družbe in trpi, da pridiguje Šef svoje prismojarije in celo roti kozla, meneč, da je sam peklenšček. In tvoj svak, no, saj sem si vedno mislila, da je prikrit luteranec, zdaj je pokazal svojo barvo, le čakaj — in tista bledolična njegova hčerka, kako zavija drugače oči in se dela sveto, tu se pa klati okoli po noči in vmešava med to babjeverno druhal. Kaj je to drugega, kakor nekaj prismojencev, ki izrabljajo lahkovernost ljudi in jim kradejo denar in blago, le po-

„Smeh in jok — naših otrok“!

Berite knjigo „Iz otroških ust“ I. del Din 8-50, II. del Din 16.— Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Porota.

Mariborska porota.

Dve in pol leti težke ječe radi goljufije. Anton Trpin iz Polane je dvi-gnil dne 7. junija t. l. pri mariborski Mestni hranilnici 10.000 Din na ta način, da se je izdajal pod imenom svojega strica Jakoba Trpina. Dne 30. junija t. l. je izposloval skupno z Ivanom Mejavškom in z neko žensko pri Posojilnici v Mariboru posojilo na 40.000 Din. Pri tem posojilu je nastopal Trpin kot priča pod imenom posestnika Josipa Pristanik. Za sodelovanje pri tej zadnji goljufiji je prejel Trpin od Mejavška 7000 Din nagrade. Za dokazane goljufije je prejel Anton Trpin zgorajno kazen.

Oprostitev radi obdolžitve uboja. V nedeljo, dne 8. julija t. l., je bila polna mariborska grajska klet raz-nih pivcev ter gostov. Po precej zav-žitem alkoholu so se veseljaki zas-u-kali tudi na ples. V enem oddelku grajske kleti je bil tudi oče številne družine Karol Kebrič, ki je ob prostih dnevih drugim v zabavo igral harmoniko. Med plesalci je prišlo do prepira in dejanskega spopada. Kebrič je nehal z igranjem in začel mi-riti pretepače. Med onimi, ki so bili zapleteni v ruvanje, je bil tudi pe-kovski pomočnik Rudolf Štelcer. Po obtožnici ni bil zadovoljen s pomir-jevalnim nastopom Kebriča, ampak je po izpovedi glavne pričice Alojzije Kebričeve, pokojnikove hčerke, obto-ženi Rudolf Štelcer zgrabil Kebriča z levo roko za vrat, ga sunil k točilni mizi, istočasno pa z desno roko za-bodel z nožem ubogega Kebriča kar naravnost v srce. Kebrič se je malo opotekel, nato pa se je zgrudil na tla. Obdolženec je nato izginil iz kleti, vpijoč v razburjenosti: »Sedaj pa be-žim!« Za razravo proti Štelcerju je vladalo med Mariborčani zelo veliko zanimanje. Razpravna dvorana je bila popolnoma polna. Med poslušalci je bilo mnogo sorodnikov pokojne-

ga Kebriča, med njimi pokojnikova vdova, ki je med razpravo večkrat glasno zaihtela. Štelcer, rojen Dunaj-čan, se je pri obravnavi posluževal nemškega jezika in je odločno tajil, da bi bil zaklal družinskega očeta Kebriča. Na podlagi glasovanja po-rotnikov je bil Kebrič tudi oproščen.

Goljufija pred poroto. Radi golju-fije so se zagovarjali: posestniški sin Anton Vedlin iz Ptujске gore, Karol Vedlin iz Ptujске gore, Franc Vedlin od istotam in zasebni nameščenec Valentin Bezjak iz Kuzovca. Imeno-vani so od marca do oktobra 1927 prodajali po mariborski oblasti ob-veznice drž. loterijske rente na obro-ke. Pri tem so imeli v smislu dogo-vora sprejemati na račun kupnine samo prvi obrok, ki so si ga kot na-grado za svoje delo lahko pridržali za sebe. Ostala kupnina za prodane srečke pa bi se morala odplačevati v 18 enakih obrokih neposredno pri za-vodu. V tem oziru so imeli vsi štirje točna navodila, kako naj pri prodaji srečk postopajo. Vsaki stranki bi mo-rali namreč pri prodaji srečk izročiti prospekt z odrezkom; odrezek (to je naročilni list) pa s podpisom stranke bi morala dobiti banka, ki bi potem položnice za odplačevanje obrokov. lahko poslala posameznim strankam. Obdolženi so strankam sicer izročali prospekte, toda brez vsakega poja-snila, tako da so ljudje smatrali pro-spekt že za srečko, oziroma potrdilo za denarne zneske, ki so jih obdol-žencem izročili. Pri tem pa so izvab-ljali od posameznih strank čim večje svote denarja, prepričujoč jih, da jim lahko izplačajo takoj kupnino za sre-čke v celoti, da se vplačani zneski za srečke lahko dvignejo pri banki, da bodo denar naložili v banke po 12—12½% obresti in da bodo na račun obresti dobili brezplačne srečke itd. Razen tega pa so še kupovali srebrni in zlati denar, toda le proti obljubi, da bodo odgovarjajoče zneske poslali po pošti. Seveda so ljudje na to za-stonj čakali. Na tak način je golju-

fom nasledlo vse polno strank. Anton Vedlin je bil obsojen na 3 leta, Karol edlin na 14 mesecev in Anton Bez-jak na 3 mesece ječe.

S te mje bilo jesensko zasedanje v Mariboru zaključeno.

Celjska porota.

Goljufija. Viktor Petrovič, 27letni ključavničarski pomočnik iz Gradišča pri Ptuju in 21letna Adela Mostar iz Dvora pri Novem mestu sta obdolžena, da sta izvabila iz ljudi na kmetih z goljufivimi srečkami večje svote denarja. V Sloveniji sta oško-dovala 21 oseb za 14.683 Din, v Avst-riji 40 oseb za 15.000 Din. Petroviča so obsodili na pet let težke ječe in na prisilno delavnico, Adela Mostar je bila oproščena.

Šest let so mu prisodili, ker je kra-del iz navade. Florijan Fluks iz Do-bja pri Planini je že bil večkrat pred kaznovan in se je udal zadnji čas iz-mikanju kot življenskemu poklicu. Dne 22. aprila t. l. je odsedel eno leto ječe radi tega, ker je kradel in kmalu po prestani kazni je zabrčedel zopet v nepoštenost, tatvine, vlome. Obto-žnica dolži Fluksa predvsem treh tat-vin: Dne 25. maja 1928 je vlomil v stanovanje Mihaela Lončarja v Rav-nem (Dobje) ter mu odnesel raznih stvari v skupni vrednosti 472 Din. Denarja je našel le tri kovače, ki jih je seveda tudi odnesel. Boljši plen je napravil dne 9. junija 1928, ko je vlo-mil v hišo Andreja Mraza v kalobški občini. Iz hiše je vzel razno obleko, poleg tega pa še britev, žensko sre-brno uro, žepni nož, vžigalnik, usnja-to denarnico, žepno ogledalo, 5 sre-brnih kron in 4 kovače. Vse skupaj je bilo vredno 1443 Din. Naravnost obogatil se je pa Fluks pri vlovu v stanovanje Josipa in Frančiške To-vornik v Dobju. Poleg denarnice je tu odnesel še 6500 Din gotovine in 2 hranilni knjižici, eno z naložbo krog 12.600 Din, drugo z naložbo 3500 Din. Obdolženec je tatvine priznal in po-rota mu je prisodila zgorajno kazen.

glej ga Šefa, kakšen je bil prej, suh kakor komar, da bi ga lahko veter odnesel, če je šel iz Šent Lenarta po vrhu proti Radehovi, poglej ga sedaj, pital je kakor kakšen vol. Seve, če je pojedel vse, kar so mu nanosili lahkoverni neumneži od vseh strani, tako je že prijetno biti vodja kake družbe, ko ni treba nič delati, ampak imeti samo ljudi za norce.«

Taka ploha se je vsula naenkrat iz ust svete jeze polne Katarine, mož Caharija pa je mirno poslušal v postelji, kdaj bo konec.

Ko se je blaga zakonska polovica malo od-dahnila, je povzela zopet besedo:

»Da mi jutri takoj popišeš vse te norčije ter jih sporočiš admontskemu opatu Janezu, da ukrene vse potrebno pri škofu Martinu, da je teh neumnosti nekrat konec!«

Caharija Nürnberger je uvidel, da se dalje ne more protiviti svoji ženi in je dal popisati celi dogodek, katerega resničnost so potrdili mo-žje, ki so bili iz Šent Lenarta navzoči iz same radovednosti, drugače se pa nikakor niso stri-njali s početjem skakačev in tedaj tudi obsojali, da se družijo s temi zaslepljenci župnik Morenus.

Tako na dolgo in široko popisani in po pri-čah potrjeni dogodek je zanesel Caharija Nürn-

berger osebno v Jarenino ter listino izročil žup-niku Andreju Niger ter mu še vse enkrat ust-meno razložil. Tako mu je namreč naročila pred odhodom njegova žena: Le povej gospodu v Ja-renini, kakšno garjevo ovco je umestil v naši župniji, ne bo trajalo dolgo, pa bo napravil naš župnik iz naše cerkve lutrovski tempelj in plesal v njem s svojimi skakači, le nič ne pozabi! pa tu-di tega napihnjenege trškega sodnika pošteno okrtači, saj veš zakaj!

Jareninski župnik se ni malo začudil, ko je vse to poslušal ter čital. Sestavil je takoj drugi dan obširno poročilo ter ga poslal patronu šent-lenartske cerkve opatu Janezu v Admont s pro-šnjo, da predloži celi popis višjemu pastirju v Gradcu v presojevanje in odredbo potrebnih ukrepov.

Katarina Nürnberger pa je posebno slavila tisti dan, dekla Uršika je morala stopiti večkrat v klet po okrepčilno pijačo, ker gospodinja je mučila danes posebna žeja, dokler se ni sklonila pod težo zavžitih dobrot njena glava na mizo in sladko zaspala.

★

Sadje v gospodinjstvu!

Sadje najbolj zdrava hrana! Gospodinje in dekleta, ku-pite v Tiskarni sv. Cirila. Knjiga stane 24 — Din.

S tem slučajem je bilo za območje celjskega okrožnega sodišča zaključeno jesensko porotno zasedanje.

Prebivalstvo srezov: Gornjigrad, Slovenjgradec in Celje.

Zveza slovenskih vojakov Šmartno ob Paki in prostovoljno gasilno društvo v Paški vasi priredita dne 30. septembra t. l. veliko ljudsko manifestacijo ob desetletnici končane grozne svetovne vojne in ob desetletnici obstoja naše države SHS, združeno z velikim zborovanjem in z veliko bojno žaloigro »Kalvarijo« na prostem, katera proslava se vrši v Šmartnem ob Paki s sledečim sporedom:

V soboto, dne 29. septembra, zvečer ob 6. uri, se igra prva igra »Kalvarija« v Paški vasi tik postajališča. V nedeljo, dne 30. septembra, ob 9. uri sprevoz iz kolodvora k cerkvi v Šmartno ob Paki, kjer je sv. maša

za vse padle in umrle vojake in gasilce iz svetovne vojne, nato pridiga zunaj cerkve; pridiguje bivši vojni kurat in tajnik ZSV č. g. Bonač iz Ljubljane. Po sv. maši »Libera« za vse padle vojake in gasilce iz svetovne vojne. Ob 13. uri slavnostni sprevoz iz Šmartna v Paško vas, kjer bo veliko manifestacijsko zborovanje. Med raznimi govorniki govorijo vojni kurat č. g. Bonač, zastopnik ZSV g. Matičič, g. narodni poslanec Pušenjak, g. oblasni poslanec Štrucelj ter razni funkcionarji gasilnih društev. K proslavi je povabljen tudi ministrski predsednik g. dr. Anton Korošec ter minister za vojno in mornarico.

K tej proslavi se vabijo vsi bivši vojaki iz svetovne vojne in vsa gasilska društva, vse druge organizacije in korporacije ter celokupno občinstvo iz vseh treh gori imenovanih srezov. Pridite vsi, da ob priliki desetletnice naše nove države manifestirate, da se ta mir ohrani večno, da se grozote, ki so bile končane pred 10 leti, nikdar več ne ponovijo ter da ob tej priliki pošljete

glas na merodajna mesta. »Nobene vojne nikdar več, vlada naj ljubezen med narodi, ljubezen med ljudstvom s soseskami in sosedami.«

Za polovično vožnjo je zaproseno. Ako bo dovoljena, se bodo dobila tukaj tozadevna potrdila. Udeleženci naj celi vozni listek shranijo, ki jim služi potem za brezplačni povratek.

Udeleženci, ki pridejo z vlakom, naj se peljejo do Šmartna ob Paki, za vse druge je zbirališče na kolodvoru v Šmartnem dne 30. septembra ob pol devetih dopoldne.

Novozgrajena hiša z več lepimi sobami, večjo mizarско delavnico in mizarским orodjem se vsled smrti lastnika po nizki ceni proda. Pri hiši se nahaja tudi sadni vrt. Hiša se nahaja v bližini Rimskih toplic ob okrajni cesti Rimske Toplice—Laško. Takoj plačati je samo polovico kupne svote, drugo lahko ostane vknjiženo. Več se izve pri Francu Gabršek, Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah. 1080

Krekova posojilnica v Mariboru

482 reg. zadr. z neom. zav.
Meljska cesta št. 10

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu dvakratnemu osebnemu poroštvu in na vknjižbo. Somišljeniki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah, ki nam nudijo najboljšo varnost.

Strojna stiskalnica

za sadje in grozdje s košom za 300 litrov se poceni proda. Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1003

KMETIJSKA NABAVNA IN PRODAJNA ZADRUGA
V PTUJU naznanja, da se je s 1. septembrom 1928

preselila

iz Dav. Trstenjakove ulice 7 na Frankopansko cesto 10 v Ptuj, v poslopje šampanjskih kleti poprej Fr. Čuček, to je ob cesti na kolodvor. — Vsled primernejših prostorov bo zadruga v stanu, svoj obrat še povečati in prositi vse zadružnike in kmetovalce, da ji dosedanje zaganjanje ohranijo tudi v prihodnje. 1085

Pozor vinogradniki in vinski trgovci

Proda se večje število hrastovih sodov v velikosti od 100 do 2000 litrov, in velikih skladiščnih sodov od 2000 do 6000 litrov ter velike kadi za tropine. Sodi od 400 litrov naprej imajo vratica. Vsa ta posoda je še nova in malo časa v rabi, dobro zaokupena in za vsako vino takoj vporabna. Tozadevna pojasnila daje D. Modic, Celje, Mestna hranilnica. 1057

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na vknjižbo in v tekočem računu. 12

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije.

VI.

HUDOBNI NAKLEPI.

Krivice, ki vam se godijo,
V nebo so vpijoče zares.

Aškerc.

V Gradu Hrastovec je postalo po odhodu mladega graščaka tiho, nekako naravnost žalostno. Graščakinja se je dala videti malokdaj in če že, je bila osorna in uslužbenci so se ji rajši umikali. V grad tudi nikdo ni prišel, da bi bilo kaj spremembe.

Od mladega graščaka ni bilo nobenega gotovega poročila. Iz Gradca je prinesel nekdo glas, da je padlo dosti vojakov v boju proti Turkom in so morali bežati, o Ivanu Frideriku Herbersteinu ni vedel ničesar povedati kakor le to, da ga ni bilo videti pri četah, ki so se vrnile iz Ogrskega nazaj proti Dunaju. To je dalo snov za različne govorce. Eni so trdili, da je bil ranjen, drugi, da je bil ujet, tretji so vedeli celo za gotovo povedati, da je padel v boju. To tem bolj, ker so pravili vojaki, ki so se vrnili, da je bil mladi Herberstein vedno v najhujšem boju.

Vse to je bilo grajskemu oskrbniku Trenaku prav všeč. Tem bolje, če se graščak ne vrne, bo

imel še bolj proste roke za izvršitev svojih naklepov.

Z graščakinjo se je oskrbnik le bolj malo sesel. Iz njenega obnašanja je mogel sklepati, da se nista ločila s sinom v sporazumu. Nikdar ni omenila kaj o mladem graščaku in tudi ni kazala zaradi njegove odsotnosti nobene vidne žalosti.

Trenak je iskal priložnosti, kako bi graščakinji vse razodel ter se maščeval nad župnikom in Agato.

Ta prilika se mu je kmalu ponudila. Da poznejše razumemo, posežimo nekoliko v zgodovino nazaj.

Leta 1532 je navalil sultan Soliman z 200.000 vojaki najprej proti Dunaju, a hrabri Nikolaj Jurišič je zadrževal Turke v slabo utrjeni trdnjavi Kisek tako dolgo, da je sultan Soliman opustil svoj prvotni namen ter se obrnil proti Štajerski, hoteč dobiti mesto Gradec v svojo pest. Toda ustrašil se je slovenskih vojskovodij Ivana Kacijanarja ter Jurija Herbersteina, ki sta prihitela takoj obleganemu mestu iz Dunaja na pomoč. Soliman se je obrnil proti Mariboru, kjer pa tudi ni imel sreče. Umaknil se je na Ptujsko

Dalje bo sledilo.

Socijalno vprašanje
spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajev knjižico: „Socijalno vprašanje“ za Din 28-
v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilar. zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča, ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno.

Zakaj kupite v Celju manufakturno blago najceneje edino pri
Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15

Ker ima veliko tovarniško skladišče vsakovrstnega blaga.

Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje najemnine.

Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.

Ker ima lastno tovarno odej (koltrov).

Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.

Ker ima pošteno mero, dobro blago in nizke cene.

Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki promet«.

Vsakomur se izplača, da obiše pa če tudi od daleč strogo solidno in pošteno trgovino

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul 15

Za trgovce poseben oddelek na debelo.

Največja izbira
vsakovrstne svile

že od Din 24.— naprej
84 se dobi pri

L. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Na drobno!

Na debelo!

Železnina Anton Brenčič v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnike, lito-železno, pločevinasto postekleno in pocinkano posodo, štedilnike, peči, plužno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in žage vsake vrste ter sploh vse v železnino spadajoče predmete. — Zastopstvo »LUTZ-ovih« peči za šole, urade, gostilne itd. 806

Postrežba točna!

Znižane cene!

Priporočam svoje lastne izdelke kakor kotlje za žganje in za vodo ter perilo, posodo za kuhanje, cevi vseh vrst za tovarne, različne aparate. Izvršujem tudi točno in solidno vsa v mojo stroko spadajoča dela po brezkonkurenčnih cenah. Vse vrste novejših sistemov Alfa.

Najcenejše!

Najboljše!

manufakturno blago Vam nudi
manufakturna trgovina
FISCHER & DRUG

Kralja Petra
cesta 22

CELJE

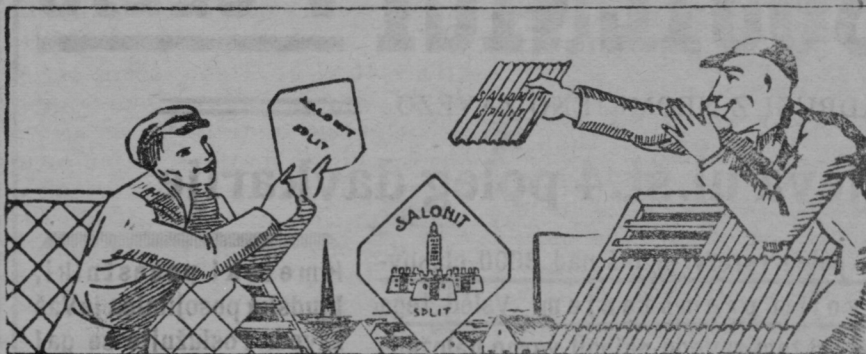
Kralja Petra
cesta 22

Dospela je ravnokar večja množina blaga za jesensko in zimsko sezono, katero nudiva najinim cenj. odjmalcem po skrajno nizkih cenah. — Oglejte si zalogo in cene in prepričajte se sami. 1072

„SALONIT“

Ia. azbest — cementni — škrilj
Najboljši material za pokrivanje streh

883

„SPLIT“

anonimno društvo za cement portland
(Tvornica v Solinu pri Splitu)

Ljubljana

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z n. z. Stolna ulica 6

Obreduje hranilne vloge
brez odpovedi po 6°/_o

na trimesečne odpovedi po
7¹/₂

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v oblekah, perilu, platnu pri meni kriti

Tudi Vi bodete kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali

Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po najnižji ceni in si s tem prihranite denar

Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu

Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni stalne cene

FRANC KOLERIČ
trgovina Apače

668

Čevlje garantirano pristno ročno delo, kupite po najnižji ceni in v najboljši kвалiteti edino pri industr. čevljev

R. Stermeckl, Celje, št. 24. Slov.

Podkovani iz kravine Din 150.-, močni iz teletine Din 177.-, fini iz boksa Din 190.-, nizki iz boksa Din 175.-, damski ševro Din 170.-, modni bež ali sivi elegantno izdelani Din 198.-, fini lak Din 199.-, fantovski Din 165.-, dekliski boks Din 84.-, otroški boks Din 64.-, in kozine Din 30.-. 227

Predno kupite čevlje zahtevajte zastoj, bogato ilustrovani cenik z več tisoč slikam od **R. Stermeckl, Celje** Naročila čez Din 500.- poštnine prosto. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Volneno, belo in pisano platno, hlače, kambrike, delene, srjace, nogavice, kravate, dežnike itd. kupite najceneje pri tvrdki

Alojz Drogenik, Celje
samo Glavni trg št. 9 samo

Vsakovrstni ostanki za polovično ceno. 557

Čitajte in oglejte si

912

bogato zalogo vsakovrstnega štofa za ženske obleke in plašče, za moške obleke ter dubl za zimske suknje, kakor tudi barhenta, koc in odej itd. — Ostanki v veliki izbiri za lastno ceno. Radi prevelike zaloge se prodaja po izredno ugodnih cenah v veletrgovini

Anton Macun

Gosposka ulica 10. Maribor Gosposka ulica 10.

Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakoršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na drobno in na debelo.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

LJUDSKI POSOJILNICI V CELJU

REGISTROVANI ZADRUGI Z NEOMEJENO ZAVEZO

v lastni hiši, Cankarjeva ul. št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad Din 60.000.000. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-
posesnikov z vsem svojim premoženjem. Vsled tega
jamstva so hranilne vloge pri tem zavodu najbolj varno naložene

Kmetijski posestniki, Ljudska posojilnica je Vaš zavod. Poslužujte se ga!